

Utövande av näring

J 1 Landskapslag (1996:47) om rätt att utöva näring

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om rätten att utöva näring i landskapet Åland.

Utöver vad som stadgas i denna paragraf skall lagen inte tillämpas ombord på fartyg som är registrerade i landskapet och som huvudsakligen färdas i internationell trafik.

Den som utövar näring på ett fartyg som avses i 2 mom. skall vara myndig och inte vara försatt i konkurs.

Den som inleder näringsutövning på ett fartyg som avses i 2 mom. skall anmäla detta till [landskapsstyrelsen] innan verksamheten inleds.

Se 11 § självstyrelselag (1991:71) för Åland.

2 §. Näringsutövning

Med näringsutövning avses i denna lag fortsatt verksamhet som avser ekonomiskt förvärv och som är självständig, förenlig med god sed och tillåten i lag.

2 kap. Rätt att utöva näring

3 §. Näringsrätt med stöd av lag

Myndiga fysiska personer som inte är försatta i konkurs och som har hembygdsrätt eller utan avbrott har varit bosatta i landskapet under minst fem år har rätt att utöva rörelse eller yrke som näring i landskapet.

Om omyndigas rätt att utöva näring i vissa fall stadgas i rikslagstiftningen.

4 §. Beviljad näringsrätt

Myndiga fysiska personer som inte är försatta i konkurs men saknar hembygdsrätt och inte utan avbrott varit bosatta i landskapet under minst fem år samt juridiska personer kan av [landskapsstyrelsen], då skäl föreligger och efter prövning i varje enskilt fall, beviljas rätt att utöva näring.

Juridiska personer som har hemort i landskapet och vars samtliga bolagsmän eller styrelsemedlemmar har hembygdsrätt eller utan avbrott har varit bosatta i landskapet under minst fem år kan inte utan särskilda skäl förvägras näringsrätt.

Näringsrätten kan avse viss tid eller viss näring och kan beviljas på villkor som [landskapsstyrelsen] anser nödvändiga.

[Landskapsstyrelsen] skall föra ett register över beviljade näringsrätter.

Ett inom byggnadsbranschen verksamt aktiebolag, som saknade hemort i landskapet Åland, hade utan att utverka i 4 § landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland avsett tillstånd uppfört ett monteringsfärdigt hus för sin verkställande direktör på ett av denne arrenderat område i landskapet. Bolaget ansågs olagligen ha idkat näring i landskapet. **HD 1971 II 19**

5 §. Näring till självförsörjning

Utän hinder av vad som bestäms i 3 och 4 §§ har var och en rätt att utöva näring utan annat biträde än make eller egna omyndiga barn och utan att använda affärslokal, kontor eller något annat särskilt driftsställe.

6 §. Fiske och jordbruk

Utän hinder av vad som bestäms i 3 och 4 §§ har var och en rätt att idka fiske och jordbruk.

7 §. Näringsidkares filialverksamhet

En näringsidkare vars huvudrörelse finns utanför landskapet och som inrättar en avdelning eller filial i landskapet skall ha näringsrätt som avses i 4 §.

Även en näringsidkare som utsträcker sin näringsverksamhet till landskapet så att vara eller tjänst mot ersättning säljs till enskilda konsumenter eller till en väsentlig del produceras inom landskapet, utan att egentlig avdelning eller filial inrättas i landskapet, skall ha näringsrätt som avses i 4 §.

Om skyldighet för en rörelsens föreståndare att på rörelsens vägnar svara i rättegång som föranleds av rörelsen stadgas i rikslagstiftningen.

3 kap. Reglementering av näring

8 §. Näringstillstånd

Genom landskapslag kan fastställas en skyldighet att ansöka om tillstånd hos [landskapsstyrelsen] för utövande av viss näring.

9 §. Näringsanmälan

Genom landskapsförordning kan fastställas en skyldighet att göra anmälan innan utövande av viss näring inleds.

Se LF (2019:69) om fastighetsmäklare, LF (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet och LF (2006:112) om kvalitetsfordringar inom räddningsväsendet.

10 §. Särskilda bestämmelser

[Landskapsstyrelsen] kan fastställa särskilda bestämmelser för utövande av viss näring.

Se LF (2019:69) om fastighetsmäklare och LF (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet.

J 2 LF (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet

11 §. Grundanmälan

Om skyldigheten för juridiska personer samt enskilda näringsidkare att göra grundanmälan till patent- och registerstyrelsen innan verksamheten inleds stadgas i handelsregisterlagen (FFS 129/1979).

4 kap. Kompletterande bestämmelser**12 §. Anvisningar om varans användning eller funktion**

En näringsidkare är skyldig att se till att de varor han säljer har tydliga anvisningar om varans användning och funktion. Anvisningarna skall vara skrivna på svenska eller framställda i bild.

Den skyldighet som avses i 1 mom. föreligger inte om det är uppenbart att upplysningar om varans användning eller funktion inte behövs eller om det kan anses skäligen att köparen nöjer sig med muntliga anvisningar. I sistnämnda fall är näringsutövaren skyldig att ge de anvisningar som behövs.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på näringar som avses i 27 och 29 §§ självstyrelselagen.

Skäliga kostnader för åtgärder som föranleds av den skyldighet som avses i 1 mom. skall ersättas med medel som beviljats genom anslag i landskapets budget.

13 §. (1999/33) Straffbestämmelser

Den som utövar näring utan att ha näringsrätt eller tillstånd, utövar näring utan att ha gjort anmälan som avses i 1 § 4 mom. eller 9 §, utövar näring i strid med särskilda bestämmelser för utövande av viss näring eller utövar näring ombord på fartyg som avses i 1 § 2 mom. utan att uppfylla de krav som uppställts i 1 § 3 mom. samt den som inte fullgör sin skyldighet enligt 12 § skall för brott mot bestämmelserna om rätt att utöva näring dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

14 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1996.

Genom denna lag upphävs

1) landskapslagen (1957:11) den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland,

2) landskapslagen (1963:9) den 4 april 1963 om rörlig handel,

3) landskapslagen (1943:10) den 27 februari 1943 angående handel i öppen butik med begagnade varor samt skrot och lump,

4) landskapslagen (1994:67) den 13 september 1994 om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om inkvarterings- och förplägnadsrörelser samt

5) landskapslagen (1994:71) den 13 september 1994 om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om fastighetsmäklare.

15 §. Övergångsbestämmelse

Juridiska personer, som när denna lag träder i kraft utövar näring med stöd av landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland, har rätt att fortsätta sin näringsutövning med stöd av bestämmelserna i den lagen.

J 2 Landskapsförordning (1996:49) om inkvarterings- och trakteringsverksamhet**1 §. Tillämpningsområde**

I denna förordning finns bestämmelser om utövande av inkvarterings- och trakteringsverksamhet i landskapet Åland.

2 §. Definitioner

Med *inkvarteringsverksamhet* avses inkvartering i förvärvssyfte av gäster i möblerade rum.

Med *trakteringsverksamhet* avses servering i förvärvssyfte av mat eller dryck i en lokal eller på en plats som är reserverad för detta ändamål.

3 §. Undantag från tillämpningsområdet

Denna förordning tillämpas inte på

a) trakteringsverksamhet som utövas i samband med en inrättning, en sammanslutning, ett företag eller motsvarande, om verksamheten endast riktar sig till den egna personalen eller en annan begränsad krets,

b) inkvarterings- eller trakteringsverksamhet i ett privathem,

c) inkvarterings- eller trakteringsverksamhet som en enskild person utövar säsongsmässigt, om inte antalet personer som samtidigt inkvarteras eller trakteras överstiger 10 personer eller

d) stugby som består av högst fyra stugor i anslutning till varandra.

4 §. Benämning

På en inkvarteringsrörelse kan användas en benämning som beskriver arten av verksamhet, så som hotell, motell, vandrarhem, gästhem, pensionat eller stugby.

På en trakteringsrörelse kan användas en benämning som beskriver arten av verksamhet, så som restaurang, matservering eller kafé.

5 §. Anmälan

Den som inleder inkvarterings- eller trakteringsverksamhet ska anmäla detta till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan verksamheten inleds. (2007/143)

Till anmälan skall fogas

a) uppgift om rörelsens firma, adress och telefonnummer,

b) uppgift om den ansvariga föreståndarens namn, adress och telefonnummer,

c) bevis över att den ansvariga föreståndaren är myndig och inte är försatt i konkurs,

d) uppgift om antalet rum och bäddplatser, då fråga är om en inkvarteringsrörelse,

e) uppgift om antalet kundplatser, då fråga är om en trakteringsrörelse,

f) uppgift om den tidpunkt då verksamheten inleds samt

g) uppgift om avsikten att skänka ut alkoholdrycker.

Om verksamheten skall bedrivas i flera lokaler eller på flera platser skall den utredning som avses i 2 mom. ges för varje ställe även då en gemensam anmälan görs.

Om en ändring sker av något av de förhållanden som avses i 2 mom. ska ändringen anmälas till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten inom en månad efter att ändringen skett. (2007/143)

Den som utövar inkvarterings- eller trakteringsverksamhet och upphör med verksamheten ska anmäla detta till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. (2007/143)

6 §. (2007/143) Register

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för ett register över inkvarterings- och trakteringsrörelser på Åland.

7 §. Upphävd (2021:143).

8 §. Ansvarig föreståndare

En inkvarterings- eller trakteringsrörelse skall ha en ansvarig föreståndare.

9 §. Utskänkning och försäljning av alkoholdrycker

1 mom. upphävt (2021:143).

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar tillstånd för utskänkning av alkoholdrycker. (2007/143)

10 §. Ordningsman

Den som utövar inkvarterings- eller trakteringsverksamhet kan utse en ordningsman med uppgift att upprätthålla ordningen.

Om det behövs för upprätthållande av ordningen kan polisen bestämma att den som utövar inkvarterings- eller trakteringsverksamhet skall utse en ordningsman.

På en ordningsman skall bestämmelserna om ordningsmän vid offentliga nöjestillställningar tillämpas.

11 §. Åtgärder för upprätthållande av ordningen

Den som utövar inkvarterings- eller trakteringsverksamhet samt rörelsens personal, har rätt att avvisa eller avlägsna kunder samt att vägra servera mat eller dryck om detta behövs för upprätthållande av ordningen.

12 §. Resandekort

Ett av inrikesministeriet fastställt resandekort skall fyllas i för varje resande som kommer till en inkvarteringsrörelse. Resanden skall underteckna kortet.

Den som driver inkvarteringsrörelsen skall spara resandekortet under minst ett år efter ankomstdagen.

Resandekort för en utlänning skall lämnas till polisen dagen efter ankomstdagen, om inte polisen beviljar längre tid.

Om det finns skäl att betvivla riktigheten av de personuppgifter som en resande har lämnat, skall detta genast meddelas polisen.

Endast polisen har rätt att få ett ifyllt resandekort eller ta del av dess innehåll.

13 §. Avfärdsanmälan

För andra utlänningar än danska, isländska, norska eller svenska medborgare skall en avfärdsanmälan lämnas till polisen dagen efter avfärdsdagen, om inte polisen beviljar längre tid.

14 §. Särskilda bestämmelser

Beträffande konstruktionskrav och andra tekniska krav samt krav gällande organisation och rutiner för upprätthållande av säkerheten gäller vad som stadgas i lagstiftningen om byggande, brand- och räddningsväsendet samt hälsovården.

15 §. (2007/143) Övervakning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och polisen övervakar att denna förordning iakttas.

16 §. Administrativa påföljder

Polisen kan ge en varning åt den som utövar inkvarterings- eller trakteringsverksamhet om denne inte följer bestämmelserna i denna förordning om missbruk förekommit i verksamheten eller om verksamheten stört ordningen.

Om en försummelse eller en förseelse är allvarlig eller upprepas trots varning, kan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet på begäran av polisen begränsa öppettiden för rörelsen eller förbjuda verksamheten eller en del av den för en viss tid eller tills vidare. (2007/143)

17 §. Upphävd (2007/143).

18 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1996.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

J 3 Landskapslag (2022:37) om resebyråverksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på resebyråer som tillhandahåller kombinerade resetjänster.

Med *tillhandahållande av kombinerade resetjänster* avses i denna lag tillhandahållande av paketresor och sammanlänkade researrangemang, utom när

1) resan varar mindre än 24 timmar och inte innefattar inkvartering över natten,

2) resetjänster marknadsförs tillfälligt för en begränsad grupp resenärer utan att ekonomisk vinning eftersträvas eller

3) resetjänster köps på basis av ett allmänt avtal om affärsresor.

Med *tillhandahållande av kombinerade resetjänster* jämställs i denna lag tillhandahållande av flygtransporter till konsumenter, om transporten tillhandahålls av någon annan än ett lufttrafikföretag.

Med *resebyrå* avses i denna lag en näringsidkare som ska ställa säkerhet enligt denna lag och som är

1) en researrangör,

2) en aktör som underlättar anskaffande av sammanlänkade researrangemang eller

3) en sådan på Åland etablerad reseförmedlare som är verksam för en sådan researrangörs räkning som är etablerad utanför Europeiska unionen eller utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som inte själv i någon annan medlemsstat i Europeiska

J 3 LL (2022:37) om resebyråverksamhet

unionen (EU-stat) eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) har ställt en sådan säkerhet som avses i paketresedirektivet.

2 §. Resetjänst

Med *resetjänst* avses i denna lag

1) transport av resenärer,
2) inkvartering som inte är avsedd för bostadsändamål och inte utgör en integrerad del av transport av resenärer,

3) uthyrning av bilar och av andra motorfordon som avses i artikel 3.16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/858 om godkännande av och marknads kontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2007 och (EG) nr 595/2009 samt om upphävande av direktiv 2007/46/EG samt av motorcyklar som kräver körkort för kategori A,

4) andra turisttjänster som inte utgör en integrerad del av en sådan transport-, inkvarterings- eller uthyrningstjänst som avses i 1–3 punkterna.

3 §. Paketresa

Med *paketresa* avses i denna lag en kombination av minst två olika typer av resetjänster som köps för samma resa eller semester, om dessa tjänster kombinerats av en enda näringsidkare antingen på näringsidkarens initiativ eller på begäran av resenären eller i enlighet med resenärens urval, innan ett enda avtal om alla tjänster ingåtts. Med paketresa avses dessutom separata avtal om enskilda resetjänster som ingås med tjänsteleverantörer när

1) tjänsterna köps från ett enda försäljningsställe och väljs ut innan resenären förbinder sig att betala dem,

2) tjänster marknadsförs eller debiteras till ett allomfattande eller totalt pris,

3) tjänster marknadsförs med beteckningen paketresa eller en liknande beteckning,

4) tjänsterna kombineras efter det att näringsidkaren med resenären har ingått ett avtal som ger resenären rätt att välja tjänster bland ett urval av olika typer av resetjänster eller

5) tjänsterna köps från separata näringsidkare genom sådana länkade bokningsprocesser via internet där resenärens namn, betalningsuppgifter och e-postadress överförs från den näringsidkare som sålt den första resetjänsten till en annan näringsidkare och det avtal som gäller den andra resetjänsten ingås senast 24 timmar efter det att bokningen av den första resetjänsten har bekräftats.

Om en transport-, inkvarterings- eller fordonsuthyrningstjänst kombineras med andra turisttjänster, betraktas kombinationen av resetjänster dock inte som en paketresa, om inte de turisttjänster som ingår i kombinationen står för en betydande del av värdet av kombinationen eller om de inte på något annat sätt utgör ett väsentligt inslag i kombinationen eller marknadsförs som ett sådant inslag. Transport-, inkvarterings- eller fordonsuthyrningstjänster i kombination

med andra turisttjänster betraktas inte heller som en paketresa om de andra turisttjänsterna väljs och köps först efter det att fullgörandet av transport-, inkvarterings- eller fordonsuthyrningstjänsten har inletts.

4 §. Sammanlänkade researrangemang

Med *sammanlänkade researrangemang* avses i denna lag minst två olika typer av resetjänster köpta för samma resa eller semester vilka inte utgör en paketresa och om vilka en resenär ingår separata avtal med de enskilda tjänsteleverantörerna, om en näringsidkare

1) underlättar resenärens separata urval och betalningar för var och en av resetjänsterna under en enda kontakt eller

2) på ett riktat sätt underlättar köp av minst en ytterligare resetjänst från en annan näringsidkare, när avtalet med den andra näringsidkaren ingås senast 24 timmar efter det att bokningen av den första resetjänsten har bekräftats.

Transport-, inkvarterings- eller fordonsuthyrningstjänster sammanlänkade med övriga turisttjänster utgör dock inte ett sammanlänkade researrangemang, om inte de köpta övriga turisttjänsterna står för en betydande del av de köpta resetjänsternas värde eller om de inte på något annat sätt utgör ett väsentligt inslag i den helhet som tjänsterna bildar eller marknadsförs som ett sådant inslag.

5 §. Övriga definitioner

I denna lag avses med

1) *näringsidkare* en fysisk person eller en enskild eller offentlig juridisk person som vid ingående av avtal om paketresa eller sammanlänkade researrangemang agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna närings- eller yrkesverksamheten, oavsett om personen agerar i egenskap av researrangör, reseförmidlare, aktör som underlättar anskaffning av sammanlänkade researrangemang eller i egenskap av resetjänsteleverantör,

2) *resenär* en person som med en näringsidkare önskar ingå ett avtal om paketresa eller sammanlänkade researrangemang eller som har rätt att resa på grundval av ett sådant avtal,

3) *researrangör* en näringsidkare som kombinerar paketresor och säljer eller på något annat sätt erbjuder paketresor antingen direkt eller genom en annan näringsidkare eller tillsammans med en annan näringsidkare eller som överför resenärens uppgifter till en annan näringsidkare genom sådana länkade bokningsprocesser via internet som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten,

4) *reseförmidlare* en sådan annan näringsidkare än en researrangör som säljer eller på något annat sätt erbjuder paketresor som kombineras av en researrangör,

5) *paketresedirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG,

6) *insolvens* det att resetjänsterna, till följd av likviditetsproblem hos resebyrån, inte fullgörs, inte kom-

mer att fullgöras eller kommer att fullgöras endast delvis eller när tjänsteleverantörerna kräver att reseanmälan betalar för tjänsterna,

7) *hemtransport* transport av resenären till avreseplatsen eller någon annan plats som avtalsparterna har kommit överens om.

2 kap. Registrering av resebyråverksamhet

6 §. Registeranmälan

Den som har för avsikt att bedriva resebyrå som tillhandahåller kombinerade resetjänster och är skyldig att ställa säkerhet enligt 12 § ska göra en registeranmälan hos landskapsregeringen. Anmälan ska innehålla de uppgifter som avses i 8 § 2 mom. 1–6 punkterna. Till anmälan ska fogas ett utdrag ur handelsregistret eller något annat motsvarande offentligt register och en motiverad redogörelse för verksamheten för bedömningen av säkerheten och ett intyg om att näringsidkaren inte är i konkurs.

7 §. Förutsättningar för registrering

Landskapsregeringen ska registrera den som gjort en registeranmälan som avses i 6 § som resebyrå, om anmälan

1) har rätt att utöva näring på Åland enligt land- skapslagstiftningen om näringsrätt,

2) inte har försatts i konkurs och, när det är frågan om en fysisk person, har uppnått myndighetsåldern och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,

3) under de föregående tre åren inte upprepade gånger eller i betydande grad har försummat att fullgöra sina skyldigheter som hänför sig till skatter, lagstadgade pensionsavgifter, lagstadgade olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringspremier samt avgifter som Tullen tar ut och

4) har ställt en säkerhet enligt bestämmelserna i denna lag.

Landskapsregeringen kan vägra registrering med anledning av anmälan, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att utöva resebyråverksamhet som bulvan för någon annan.

8 §. Register över resebyråer som är skyldiga att ställa säkerhet

Landskapsregeringen ska föra ett register över sådana resebyråer som registrerats enligt 7 §.

I registret antecknas

1) en fysisk persons fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsedatum samt firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning samt kontaktuppgifter,

2) en juridisk persons firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller någon annan motsvarande beteckning samt kontaktuppgifter,

3) ett marknadsföringsnamn som en fysisk eller en juridisk person använder,

4) uppgift om huruvida näringsidkaren är en researrangör, är en reseförmedlare för en researrangör som är etablerad utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller är en aktör

som underlättar anskaffning av sammanlänkade researrangemang,

5) uppgift om huruvida näringsidkaren tillhandahåller flygtransporter,

6) vem som har utfärdat säkerheten och säkerhetens ansvarsbelopp,

7) registerbeteckning och datum för registreringen,

8) skälet till och tidpunkten för strykning ur registret.

I registret ska det också antecknas uppgifter om dem som enligt 26 § 1 mom. har meddelats förbud att tillhandahålla kombinerade resetjänster. Uppgiften ska strykas ur registret när tre år har förflutit från utgången av det år då förbudet meddelades.

9 §. Underrättelse om ändring

Resebyrån ska utan dröjsmål underrätta landskapsregeringen om ändringar i de uppgifter som införts i registret. Om underrättelsen om ändring gäller att någon upphör med att tillhandahålla kombinerade resetjänster, ska underrättelsen innehålla en redogörelse för de ersättningsanspråk och betalningsförpliktelser som kan komma att fullgöras ur säkerheten.

10 §. Strykning ur registret

Landskapsregeringen ska stryka en resebyrå ur registret, om resebyrån inte längre uppfyller de förutsättningar för registrering som anges i 7 § eller har upphört med sin verksamhet.

Avlider en enskild idkare av en resebyrå eller försätts en resebyrå i konkurs, förfaller registreringen. Döds- eller konkursboet har dock rätt att för boutredningen fortsätta rörelsen med stöd av tidigare registrering under en tid av högst ett år från dödsdagen eller dagen för konkursens början.

11 §. Utlämnande av uppgifter ur registret

Var och en har rätt att få information om de uppgifter som har förts in i registret samt utdrag ur registret. Uppgifter om personbeteckningen lämnas ut endast om det är tillåtet enligt dataskyddslagstiftningen.

Med undantag av personbeteckningen ska på landskapsregeringens webbplats publiceras de uppgifter som ingår i registret över resebyråer.

3 kap. Insolvensskydd och säkerhet

12 §. Ställande av säkerhet

En på Åland etablerad researrangör ska ställa en säkerhet som säkerställer att de betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären i den utsträckning som avtalet inte fullgörs till följd av researrangörens insolvens. Om transport av resenärer inbegrips i paketreseavtalet, ska säkerheten också täcka hemtransport av resenärerna.

En på Åland etablerad aktör som underlättar anskaffning av sammanlänkade researrangemang ska ställa en säkerhet som säkerställer att alla betalningar som aktören fått av resenärerna betalas tillbaka till den del som en resetjänst som ingår i ett sammanlänkat researrangemang inte fullgörs till följd av aktörens insolvens. Om aktören ansvarar för transport av resenärer, ska säkerheten också täcka hemtransport av resenärerna.

J 3 LL (2022:37) om resebyråverksamhet

En researrangör etablerad utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som säljer eller erbjuder paketresor för försäljning på Åland eller på något annat sätt riktar sådan verksamhet till Åland, eller en aktör som underlättar anskaffning av sammanlänkade researrangemang på Åland och inte har ställt säkerhet i enlighet med paketresedirektivet i en EU- eller EES-stat ska ställa säkerhet i enlighet med 1 och 2 mom.

En på Åland etablerad reseförmedlare som agerar för en sådan utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet etablerad researrangörs räkning som inte själv har ställt säkerhet i enlighet med artikel 17 i paketresedirektivet ska ställa säkerhet både i händelse av sin egen insolvens och i händelse av huvudmannens insolvens.

En i denna paragraf avsedd säkerhet ska ställas hos landskapsregeringen.

13 §. Godtagbar säkerhet

Säkerheter godkänns av landskapsregeringen. Som säkerhet ska godkännas en borgen, en annan garanti-förbindelse eller en försäkring

1) vars utfärdare har sin hemort i en EU- eller EES-stat,

2) vars utfärdare landskapsregeringen anser kunna fullgöra sin betalningsskyldighet och

3) vars ansvarsbelopp landskapsregeringen bedömer räcka till för betalning av de fordringar som avses i 12 §.

Säkerheten ska vara effektiv och omfatta skäligen förutsäbara kostnader. Hänsyn ska tas till storleken på de sammanlagda betalningar som gjorts av resenärer för paketresor respektive sammanlänkade researrangemang och tidsperioden mellan delbetalning och slutbetalning och fullgörandet av resetjänsten. Säkerheten ska vara tillgänglig kostnadsfritt.

Resenärer ska omfattas av insolvensskydd som fullgörs genom att säkerhet ställs oberoende av deras bostadsort och avreseort, oberoende av var paketresan eller resetjänsten som ingått i ett sammanlänkat researrangemang har sålts och utan hänsyn till i vilken EU- eller EES-stat det organ som ansvarar för insolvensskyddet är beläget.

14 §. Villkor för säkerheten

Av villkoren för säkerheten ska framgå åtminstone följande:

1) att landskapsregeringen kan kräva att betalningsförpliktelserna fullgörs genast när resebyrån blir insolvent,

2) att säkerheten upphör att gälla tidigast tre månader från den tidpunkt då landskapsregeringen av den som har ställt säkerheten har fått skriftlig underrättelse om att den upphör,

3) att landskapsregeringen kan säga upp säkerheten tre månader efter att landskapsregeringen har konstaterat att den som ställt säkerheten inte kan fullgöra sin betalningsskyldighet,

4) att säkerheten ska täcka resenärernas fordringar enligt denna lag som uppkommit under säkerhetens giltighetstid och de fordringar som uppkommit innan säkerheten trädde i kraft och

5) att de betalningar som erläggs ur säkerheten avgiftsfritt ska betalas till de bankkonton som landskapsregeringen specificerat.

15 §. Ömsesidigt erkännande av insolvensskydd

Researrangörer som säljer eller erbjuder paketresor för försäljning på Åland eller på något annat sätt riktar sådan verksamhet till Åland, eller aktörer som underlättar anskaffning av sammanlänkade researrangemang på Åland, vilka är etablerade i någon annan EU- eller EES-stat eller i riket är inte skyldiga att ställa säkerhet på Åland, om researrangören eller aktören har ställt säkerhet i enlighet med lagstiftningen i etableringslandet eller riket.

16 §. Sänkning av säkerheten

Landskapsregeringen ska på ansökan av en resebyrå minska säkerhetsbeloppet, när sökanden visar att sökanden uppfyller följande villkor:

1) det egna kapitalet hos resebyrån överstiger värdet av den säkerhet som myndigheten har bestämt för resebyrån,

2) värdet av omsättnings- och finansieringstillgångarna hos resebyrån under den pågående och de två föregående räkenskapsperioderna har varit minst lika stort som värdet av det kortfristiga främmande kapitalet enligt bokslutet (*utredning om likviditet*) och

3) resebyrån under de senaste fem räkenskapsperioderna inte upprepade gånger eller i betydande grad har försummat att fullgöra sina skyldigheter som hänför sig till skatter, lagstadgade pensionsavgifter, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringspremier samt avgifter som Tullen tar ut.

Säkerheten minskas med det belopp med vilket det egna kapitalet hos resebyrån överstiger den säkerhet som bestämts. Den sänkta säkerheten ska dock utgöra minst 50 procent av beloppet av den godkända säkerheten.

17 §. Redovisning för den sänkta säkerheten

Om en resebyrå har fått sin säkerhet sänkt ska resebyrån två gånger om året till landskapsregeringen lämna en av en revisor bestyrkt beräkning av beloppet av eget kapital och en utredning om likviditeten samt en motiverad redogörelse för verksamheten för bedömningen av säkerheten.

Landskapsregeringen ska återkalla sänkningen av säkerheten, om resebyrån underlåter att lämna in de upplysningar som nämns i 1 mom. eller om resebyrån inte längre uppfyller de villkor som anges i 16 § 1 mom.

18 §. Konstaterande av insolvens och användning av säkerheten

Landskapsregeringen fattar beslut om användning av säkerheten, när landskapsregeringen har konstaterat att resebyrån är insolvent.

19 §. Betalning av fordringar till resenärer samt ordnande av hemtransporter

Säkerheten används för att till resenärerna betala sådana fordringar som säkerställts genom säkerheten samt för ordnande av hemtransporter av resenärer.

En resenär ska hos landskapsregeringen yrka på användning av säkerheten för betalning av sin fordran.

Yrkandet ska framställas inom sex månader från den dag då resebyrån konstaterades vara insolvent. Förhandsbetalningar ska betalas tillbaka utan onödigt dröjsmål efter resenärens yrkande.

Landskapsregeringen kan bistå resenären med hjälp för hemtransporten av resenärerna som bekostas av resebyråns säkerhet.

En resenär har inte rätt till ersättning med stöd av denna lag, om fordringar som säkerställts genom i 12 § avsedd säkerhet betalas till resenären med stöd av någon annan lag eller med stöd av ett avtal. Resenären har inte heller rätt till ersättning för hemtransporter, om han eller hon utan grundad anledning låter bli att följa de instruktioner som landskapsregeringen gett om hemtransporterna.

20 §. Skyldighet att informera om ändringar som påverkar säkerheten

En resebyrå ska utan dröjsmål informera landskapsregeringen om sådana ändringar i verksamhetens art eller omfattning som kan påverka skyldigheten att ställa säkerhet, säkerhetens storlek eller godkännandet av säkerheten.

4 kap. Tillsyn och tvångsmedel

21 §. Tillsyn

Landskapsregeringen utövar tillsyn över att denna lag följs.

22 §. Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Resebyråer ska utan hinder av sekretessbestämmelserna på uppmaning lämna landskapsregeringen de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

Resebyråer ska till landskapsregeringen lämna ett fastställt bokslut inom en månad från fastställandet av det och på de tider som landskapsregeringen satt ut lämna en motiverad redogörelse för verksamheten för bedömningen av säkerheten. I samband med bokslutet ska resebyråerna också lämna in uppgifter om arten och omfattningen av de kombinerade resetjänster som tillhandahållits under den avslutade räkenskapsperioden.

23 §. Inspektion

Landskapsregeringen får vid tillsynen enligt denna lag inspektera en resebyrås verksamhet och lokaler som används i verksamheten i syfte att utreda att näringsutövningen är förenlig med denna lag. Näringsidkaren är skyldig att vid en granskning visa att verksamheten är förenlig med skyldigheterna i denna lag och beslut som landskapsregeringen fattat enligt denna lag.

I utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektion inte utföras.

Om utförandet av inspektioner gäller i övrigt det som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

24 §. Rätt att få uppgifter av myndigheter

Landskapsregeringen har, trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter, rätt att av andra myndigheter och av

dem som sköter offentliga uppdrag avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen samt för utredning av förutsättningarna för registrering och för utredning av förutsättningarna för strykning ur registret. Uppgifterna kan lämnas till landskapsregeringen också med hjälp av en teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

25 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Landskapsregeringen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter om en resebyrå som landskapsregeringen fått vid tillsynen till andra myndigheter eller dem som sköter offentliga uppdrag, om det är nödvändigt för att dessa ska kunna utföra sina uppgifter, samt till åklagaren för åtalsprövning och till förundersökningsmyndigheterna för förebyggande eller utredning av brott.

26 §. Förbud och uppmaning

Om en resebyrå som är skyldig att ställa säkerhet inte har ställt säkerhet eller om den ställda säkerheten inte längre kan godkännas, ska landskapsregeringen förbjuda näringsidkaren att bedriva sådan näringsverksamhet som avses i denna lag.

Om en resebyrå försummar en skyldighet enligt 6 §, 20 §, 22 § eller 27 § kan landskapsregeringen uppmana resebyrån att inom utsatt tid fullgöra sin skyldighet.

Landskapsregeringen kan förena ett förbud eller en uppmaning som avses i denna paragraf med vite. Bestämmelser om vite finns i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

5 kap. Särskilda bestämmelser

27 §. Revisor och bokföring

En resebyrå som enligt revisionslagen (FFS 1141/2015) ska ha en revisor ska till de redogörelser som med stöd av 9, 17 och 22 §§ i denna lag ska lämnas till landskapsregeringen foga ett revisorsutlåtande där revisorn bestyrker att uppgifterna i redogörelsen är korrekta. Andra resebyråer kan i stället för ett sådant utlåtande lämna en av styrelsen och verkställande direktören undertecknad handling som bestyrker att uppgifterna är korrekta. Till den handlingen ska det fogas ett utlåtande som motsvarar det ovan avsedda utlåtandet och som har upprättats och med underskrift bestyrkts av den som ansvarar för den bokföringsskyldiges ekonomiförvaltning.

En resebyrå ska ordna sin bokföring så att alla de avgifter som betalats för kombinerade resetjänster och tjänster i anslutning till dessa innan resan inletts i realtid framgår av bokföringen. I övrigt föreskrivs om bokföring i bokföringslagen (FFS 1336/1997).

28 §. Straffbestämmelser

En näringsidkare som utan att ställa säkerhet enligt 12 § bedriver verksamhet enligt denna lag, och därmed försvarar resenärens ekonomiska trygghet, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *resetjänstbrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Om ett resetjänstbrott, med hänsyn till den ekonomiska vinning som har eftersträvat eller andra

J 4 LL (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet

omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet är ringa, ska gärningsmannen för *resetjänstförseelse* dömas till böter.

För resetjänstförseelse döms också en näringsidkare som försummar skyldigheten enligt 20 § att anmäla ändringar i verksamheten.

Den som bryter mot ett förbud eller underlåter att följa en uppmaning som har meddelats med stöd av 26 § som har förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning, om vitet har utdömts till betalning genom ett lagakraftvunnet beslut.

29 §. *Ändringssökande*

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut som landskapsregeringen har fattat med stöd av 10, 13 och 18 §§ ska iakttas trots eventuella besvär, såvida inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

30 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 september 2022.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1975:56) om resebyråerörelse.

31 §. *Övergångsbestämmelser*

En anmälan om ställande av säkerhet enligt 12 § och en registeranmälan som avses i 6 § får tas upp till behandling före ikraftträdandet av denna lag. Säkerheten kan godkännas och anmälaren kan föras in i registret över dem som är skyldiga att ställa säkerhet efter ikraftträdandet av denna lag.

En idkare av resebyråerörelse som vid ikraftträdandet av denna lag är införd i registret enligt 6 § 3 mom. i landskapslagen om resebyråerörelse och som är skyldig att ställa säkerhet i enlighet med denna lag ska inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag göra en ny anmälan enligt denna lag.

Den som vid ikraftträdandet av denna lag bedriver sådant tillhandahållande av kombinerade resetjänster som kräver ställande av säkerhet och registrering enligt denna lag får fortsätta med sin verksamhet tills beslutet om godkännandet av säkerheten och införandet i registret har fattats, om säkerheten ställs och den registeranmälan som avses i 6 § görs inom två månader från ikraftträdandet.

J 4 Landskapslag (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde och definitioner*

Denna lag gäller utövande av fastighetsmäklarverksamhet på Åland.

Med *fastighetsmäklarverksamhet* avses i denna lag verksamhet där någon i syfte att få inkomst eller annan ekonomisk fördel sammanför avtalsparter

1) för överlåtelse av en fastighet eller en del av en sådan, en byggnad eller aktier eller andelar, vilka ger besittningsrätt till en viss fastighet eller en del av en sådan, en byggnad eller en lägenhet eller lokal, eller

2) för att få till stånd ett hyresavtal eller ett avtal om överlåtelse av annan nyttjanderätt till egendom som avses i 1 punkten.

Med *fastighetsmäklarrörelse* avses en enskild näringsidkare eller juridisk person som utövar fastighetsmäklarverksamhet och som har registrerats i enlighet med denna lag.

Med *fastighetsmäklare* avses en fysisk person som utövar fastighetsmäklarverksamhet för en registrerad fastighetsmäklarrörelse och som har registrerats i enlighet med denna lag.

2 §. *Begränsningar i tillämpningsområdet*

Denna lag tillämpas inte på

1) sporadisk fastighetsmäklarverksamhet, om verksamheten inte marknadsförs,

2) fastighetsmäklarverksamhet som anknyter till ett kreditinstituts affärsverksamhet enligt kreditinstitutslagen (FFS 610/2014),

3) advokatuppdrag eller andra uppdrag vars huvudsakliga syfte är något annat än fastighetsmäklarverksamhet,

4) förmedling av inkvartering som inkvarterings- eller resebyråerörelser tillhandahåller, samt

5) förmedling av nyttjanderätt till en fritidsbostad, om avtalet om nyttjanderätt ingås för högst sex månader.

3 §. *Annan lagstiftning gällande fastighetsmäklarverksamhet*

Om tillståndsplikt vid utövandet av näring på Åland föreskrivs i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring.

Om förhållandet mellan en fastighetsförmedlare och en konsument föreskrivs i lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter (FFS 1074/2000) och annan rikslagstiftning om konsumentskydd.

2 kap. Rätt att utöva fastighetsmäklarverksamhet

4 §. *Rätt att utöva fastighetsmäklarverksamhet*

Fastighetsmäklarverksamhet får utövas endast av en fastighetsmäklarrörelse, antingen en enskild näringsidkare eller en juridisk person, som har förts in i det register som avses i 14 §.

Enbart fastighetsmäklare som har den yrkeskompetens som avses i 17 § och som har förts in i det register som avses i 22 § får utföra mäklaruppdrag hos fastighetsmäklarrörelsen.

5 §. *Registeranmälan*

Den som har för avsikt att utöva fastighetsmäklarverksamhet ska göra en anmälan till landskapsregeringen för anteckning i det register över fastighetsmäklarrörelser som avses i 14 §.

I registeranmälan ska de uppgifter anges som avses i 15 § 1 mom. 1–5 punkten. Till anmälan ska fogas intyg över att den ansvariga föreståndaren och personer inom fastighetsmäklarrörelsen som ska utföra mäklaruppdrag har den yrkeskompetens som avses i 17 §. Till anmälan ska också fogas den ansvariga föreståndarens samtycke till uppgiften och en kopia av försäkringsbrevet för den försäkring som avses i 6 § 1 mom. 4 punkten.

Landskapsregeringen har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (FFS 672/2002) få de uppgifter som är nödvändiga för att en ansvarig föreståndares och en i 5 a § 3 mom. och 8 § 1 mom. 3 punkten avsedd persons tillförlitlighet ska kunna utredas eller för strykning ur registret enligt 19 §. I fråga om landskapsregeringens rätt att få uppgifter ur straffregistret gäller vad som sägs om myndigheter i 4 a § 1 mom. 2 punkten i straffregisterlagen (FFS 770/1993).

6 §. Förutsättningar för registrering

Landskapsregeringen ska registrera den som gjort en registeranmälan som avses i 5 § som fastighetsmäklarrörelse, om

1) anmälaren har rätt att utöva näring på Åland enligt landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring,

2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, när det är fråga om en fysisk person, har uppnått myndighetsåldern och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,

3) anmälaren och den ansvariga föreståndaren är tillförlitlig,

4) anmälaren har en ansvarsförsäkring vars försäkringsbelopp med beaktande av fastighetsmäklarverksamhetens art och omfattning kan bedömas vara tillräckligt för att de skador som verksamheten eventuellt ger upphov till ska kunna ersättas och vilken till sina övriga villkor motsvarar sedvanlig försäkringspraxis i branschen,

5) anmälaren har anmält en ansvarig föreståndare som uppfyller kraven i 9 §, samt

6) de personer som ska utföra mäklaruppdrag hos fastighetsmäklarrörelsen har den yrkeskompetens som avses i 17 §.

Landskapsregeringen kan vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att utöva fastighetsmäklarverksamheten som bulvan för någon annan.

7 §. Tillförlitlighet

Anmälaren och den ansvariga föreståndaren anses inte vara tillförlitlig i den mening som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten, om

1) han eller hon genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren före bedömningen har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren före bedömningen har dömts till bötesstraff för ett brott som kan anses visa att han eller hon är uppenbart olämplig att utöva fastighetsmäklarverksamhet,

2) han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att utöva fastighetsmäklarverksamhet,

3) han eller hon under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter, eller

4) han eller hon enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Om den som gör anmälan är en juridisk person, gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen och även dem som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt i en annan sammanlutning.

3 kap. Skyldigheter vid utövandet av fastighetsmäklarverksamhet

8 §. God fastighetsmäklarsed

Vid utövandet av fastighetsmäklarverksamhet ska god fastighetsmäklarsed iakttas. Bestämmelser om förfaranden som från konsumentsynpunkt är otillbörliga eller strider mot god sed finns även i 2 kap. i konsumentskyddslagen (FFS 38/1978).

9 §. Ansvarig föreståndare

En fastighetsmäklarrörelse ska ha en ansvarig föreståndare som har den yrkeskompetens som avses i 17 §.

Den ansvariga föreståndaren ska vara en myndig och tillförlitlig person, som inte har försatts i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats.

10 §. Ansvariga föreståndarens skyldigheter

Den ansvariga föreståndaren är skyldig att se till att god fastighetsmäklarsed iakttas vid utövandet av fastighetsmäklarverksamheten och att verksamheten också i övrigt utövas lagenligt.

Den ansvariga föreståndaren ska också se till att de som utför mäklaruppdrag hos fastighetsmäklarrörelsen har den yrkeskompetens som avses i 17 §.

11 §. Ansvariga föreståndarens skadeståndsansvar

Fastighetsmäklarrörelsens uppdragsgivare, dennes motpart och andra personer har rätt att kräva ersättning av ansvariga föreståndaren för skada till följd av ett fel från fastighetsmäklarrörelsens sida, om felet eller skadan har berott på att den ansvariga föreståndaren uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har försummat en skyldighet som anges i 10 §. Denna bestämmelse begränsar inte den skadelidandes rätt att få ersättning för skadan av fastighetsmäklarrörelsen eller av någon annan ersättningskyldig.

Om jämkning av skadeståndet samt om fördelningen av skadeståndsansvaret mellan två eller flera ersättningskyldiga gäller vad som bestäms i 2 och 6 kap. skadeståndslagen (FFS 412/1974).

12 §. Uppdragsdagbok

I en fastighetsmäklarrörelse ska föras dagbok över mottagna uppdrag. I uppdragsdagboken ska antecknas uppdragsgivarens namn och adress, uppdragets ordningsnummer, innehåll, dagen då uppdraget mottagits och den tid det gäller. Om ett uppdrag förfaller eller återgår eller om dess innehåll ändras, ska en anteckning om detta göras i dagboken.

J 4 LL (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet

När ett uppdragsavtal har ingåtts ska i uppdragsdagboken utan dröjsmål införas uppgift om dagen avtalet ingicks, avtalsparternas namn, avtalsobjektet, köpesumman eller hyresbeloppet samt mäklararvodet.

Uppdragsdagboken, uppdragsavtalen jämte bilagor, anbudshandlingarna, broschyrer och andra handlingar som anknyter till ett uppdrag ska förvaras fem år från det att uppdraget upphörde.

13 §. Kundmedel

Fastighetsmäklarrörelsen ska hålla kunders medel som har överlåtits i dess besittning åtskilda från fastighetsmäklarrörelsens egna medel. Kundmedlen ska deponeras på ett bankkonto eller förvaras på något annat tillförlitligt sätt.

4 kap. Register över fastighetsmäklarrörelser**14 §. Register över fastighetsmäklarrörelser**

Landskapsregeringen för ett register över fastighetsmäklarrörelser för att det ska kunna klarläggas vem som har rätt att utöva fastighetsmäklarverksamhet på Åland.

Var och en har rätt att få information om de uppgifter som har förts in i registret samt utdrag ur registret. Uppgifter om personbeteckningen lämnas endast ut i förenlighet med 15a § i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Med undantag av personbeteckningen får på landskapsregeringens webbplats publiceras de uppgifter som ska ingå i registret över fastighetsmäklarrörelser. Den som registrerats har dock rätt att förbjuda att uppgifter som gäller honom eller henne publiceras på webbplatsen.

Ändringar i de uppgifter som har förts in i registret ska utan dröjsmål anmälas till landskapsregeringen. Byte av ansvarig föreståndare ska anmälas senast en månad efter att den föregående föreståndarens uppdrag har upphört.

15 §. Uppgifter i registret över fastighetsmäklarrörelser

I registret över fastighetsmäklarrörelser antecknas

1) en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där fastighetsmäklarverksamheten utövas,

2) en juridisk persons firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till varje verksamhetsställe där fastighetsmäklarverksamheten utövas,

3) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

4) ansvariga föreståndarens fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid,

5) vem som meddelat ansvarsförsäkringen samt försäkringsbeloppet,

6) registerbeteckningen och datum för registrering,

7) varningar samt sådana uppmaningar och förbud som har förstärkts med vite och som har meddelats fastighetsmäklarrörelsen med stöd av 26 § 2 eller 3 mom., samt

8) skälet till strykning ur registret samt tidpunkten då detta har skett.

Uppgift som avses i 1 mom. 7 punkten ska utplånas ur registret när tre år har förlutit från utgången av det år då tvångsmedlet i fråga påfördes.

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 26 § 1 mom. att utöva fastighetsmäklarverksamhet utan registrering.

16 §. Strykning ur registret

Landskapsregeringen ska stryka en fastighetsmäklarrörelse ur registret, om

1) fastighetsmäklarrörelsen har upphört med sin verksamhet,

2) de förutsättningar för registrering som anges i 6 § 1 mom. 1–4 punkten inte längre uppfylls,

3) fastighetsmäklarrörelsen utövar fastighetsmäklarverksamheten som bulvan för någon annan,

4) de förutsättningar för registrering gällande ansvarig föreståndare som anges 6 § 1 mom. 5 punkten inte längre uppfylls och detta inte åtgärdas efter en skäligen tidsfrist som landskapsregeringen ställer i en uppmaning,

5) de förutsättningar för registrering gällande anställdas yrkeskompetens som anges 6 § 1 mom. 6 punkten inte längre uppfylls och detta inte åtgärdas efter en skäligen tidsfrist som landskapsregeringen ställer i en uppmaning, eller

6) det i fastighetsmäklarrörelsens eller dess ansvariga föreståndares verksamhet förekommer allvarliga eller upprepade försummelse och rörelsen med stöd av 26 § 2 mom. redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för en viss tid.

Om fastighetsmäklarrörelsen har försatts i konkurs, kvarstår fastighetsmäklarrörelsen trots konkursen i registret i sex månader. Konkursboets förvaltare ska utan dröjsmål meddela landskapsregeringen att fastighetsmäklarrörelsen har försatts i konkurs.

5 kap. Fastighetsmäklares yrkeskompetens**17 §. Krav på yrkeskompetens för fastighetsmäklare**

Fastighetsmäklare som utövar fastighetsmäklarverksamhet på Åland ska ha tillräcklig yrkeskompetens. Fastighetsmäklare ska behärska den lagstiftning som behövs för att utöva verksamheten, ha kännedom om god fastighetsmäklarsed samt behärska de åtgärder som ett mäklaruppdrag kräver i praktiken.

Den yrkeskompetens som avses i 1 mom. ska visas genom

1) godkännande både i det fastighetsmäklarprov som avses i 20 § och i det fastighetsmäklarprov som avses i 5 § 3 mom. i lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (FFS 1075/2000), eller

2) avslutad högskoleutbildning med särskild inriktning på fastighetsmäklarverksamhet som motsvarar minst två års heltidsstudier alternativt examen inom

en juridisk fakultet vid ett universitet eller en därmed jämförbar högskola som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Närmare bestämmelser om den utbildning som avses i 2 mom. 2 punkten och dess innehåll, inriktning och omfattning utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2019:69) om fastighetsmäklarverksamhet.

18 §. Benämning eller förkortning

Benämningen fastighetsmäklare eller förkortningen RFM får endast användas av den som uppfyller de krav på yrkeskompetens som avses i 17 §. Också en registrerad fastighetsmäklarrörelse får i sin firma eller verksamhet använda benämningen fastighetsmäklare eller förkortningen RFM.

19 §. Nämnden för mäklarprov

Landskapsregeringen tillsätter för fyra år i sänder en nämnd för mäklarprov. Nämnden har till uppgift att minst en gång i året, förutsatt att det finns ett behov av detta, ordna fastighetsmäklarprov enligt 20 §.

Nämnden består av en ordförande, en vice ordförande och en annan medlem samt personliga ersättare för var och en. En av nämndens medlemmar ska ha avlagt en examen inom en juridisk fakultet vid ett universitet eller därmed en jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet och som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Nämnden är beslutför när minst två medlemmar är närvarande. Vid omröstning i ett ärende blir majoritetens åsikt nämndens beslut. Faller rösterna lika blir den åsikt som ordföranden har omfått beslut i saken.

Landskapsregeringen svarar för kostnaderna för den verksamhet som bedrivs av nämnden och fastställer grunderna för medlemmarnas arvoden. Landskapsregeringen har rätt att ta ut en avgift för deltagande i mäklarprovet. Avgiften får högst motsvara kostnaderna för ordnandet av provet.

20 §. Fastighetsmäklarprov

Nämnden för mäklarprov fastställer en förteckning över den lagstiftning, litteratur och det övriga material som frågorna i fastighetsmäklarprovet baserar sig på.

Tidpunkten och platsen för fastighetsmäklarprov bestäms av nämnden för mäklarprov. Meddelande om provet ska läggas ut på landskapsregeringens webbplats senast två månader före provdagen i enlighet med vad som föreskrivs om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

Anvisningarna för anmälan till och deltagande i provet samt förteckningen enligt 1 mom. ska publiceras på landskapsregeringens webbplats senast två månader före provdagen.

Närmare bestämmelser om ordnandet av och innehållet i fastighetsmäklarprovet kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

21 §. Sökande av ändring i beslut av nämnden för mäklarprov

Beslut som nämnden för mäklarprov har fattat med stöd av denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

22 §. Fastighetsmäklarregister

Landskapsregeringen för ett register över de fastighetsmäklare som har den yrkeskompetens som avses i 17 § och som har rätt att utföra mäklaruppdrag hos fastighetsmäklarrörelsen. Fastighetsmäklarrörelserna ska anmäla till landskapsregeringen för registrering de personer som utför mäklaruppdrag hos rörelsen.

I fastighetsmäklarregistret antecknas och bevaras varaktigt

1) namnen på de personer som avlagt de fastighetsmäklarprov som avses i 17 § 2 mom. 1 punkten och personernas personbeteckningar, hemkommuner, adresser samt uppgift om tidpunkten för när proven avlades,

2) namnen på de personer som har den utbildning som avses i 17 § 2 mom. 2 punkten och personernas personbeteckningar, hemkommuner, adresser samt grundläggande uppgifter om utbildningen.

Var och en har rätt att få information om de uppgifter som har förts in i registret samt utdrag ur registret. Uppgifter om personbeteckningen lämnas endast ut i förenlighet med gällande lagstiftning om allmänna handlingars offentlighet.

Med undantag av personbeteckningen och adressen får på landskapsregeringens webbplats publiceras de uppgifter som ska ingå i fastighetsmäklarregistret. Den som registrerats har dock rätt att förbjuda att uppgifter som gäller honom eller henne publiceras på webbplatsen.

6 kap. Tillsynsmyndighet och sanktioner

23 §. Tillsynsmyndighet

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av landskapsregeringen.

24 §. Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Utän hinder av sekretessbestämmelserna ska en fastighetsmäklarrörelse på begäran ge landskapsregeringen uppdragsdagboken och de handlingar som hör till den samt övriga handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

25 §. Sökande av ändring i tillsynsmyndighetens beslut

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut enligt denna lag om strykning ur registret enligt 16 § och verksamhetsförbud för en viss tid enligt 26 § 2 mom. ska iakttas även om de överklagas, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

26 §. Tvångsmedel

Landskapsregeringen ska förbjuda fastighetsmäklarverksamhet som i strid med denna lag utövas utan registrering. Om det finns särskilda skäl till detta, kan förbudet också meddelas så att det gäller en person som är anställd av en rörelse som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

Om fastighetsmäklarrörelsen försummar något som bestäms i 12 eller 13 §, 14 § 4 mom. eller en skyldighet som följer av 24 § kan landskapsregeringen uppmana fastighetsmäklarrörelsen att uppfylla sin

J 5 LF (2019:69) om fastighetsmäklarverksamhet

skyldighet inom en viss tid. Om den ansvariga förestandaren försummar en skyldighet som anges i 10 § kan landskapsregeringen ge fastighetsmäklarrörelsen en varning. Om försommelserna är allvarliga eller om de upprepas trots uppmaning eller varning, kan landskapsregeringen förbjuda fastighetsmäklarrörelsens verksamhet helt eller delvis för en viss tid, dock längst sex månader.

Landskapsregeringen kan förena ett förbud eller en uppmaning enligt denna paragraf med vite. Ett förbud enligt 1 mom. ska dock förenas med vite, om inte detta av något särskilt skäl är onödigt. Närmare bestämmelser om vite finns i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

I 16 § föreskrivs om på vilka grunder landskapsregeringen ska stryka en fastighetsmäklarrörelse ur det register över fastighetsmäklarrörelser som avses i 14 §.

27 §. Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) utan registrering utövar fastighetsmäklarverksamhet eller i strid med denna lag använder benämningen fastighetsmäklare eller förkortningen RFM, eller

2) bryter mot bestämmelserna i 13 § om att kundmedlen ska hållas åtskilda från övriga medel,

ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för fastighetsmäklarförseelse dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller en uppmaning som har meddelats med stöd av 26 § och förstärkts med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

7 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**28 §. Ikraftträdelsebestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 september 2019.

Genom denna lag upphävs landskapsförordningen (1996:48) om fastighetsmäklare jämte ändringar.

En registeranmälan kan tas upp till behandling innan denna lag träder i kraft och den som har gjort anmälan kan registreras som fastighetsmäklarrörelse när denna lag träder i kraft.

29 §. Övergångsbestämmelser

Den som när denna lag träder i kraft utövar verksamhet som enligt denna lag förutsätter införande i det register över fastighetsmäklarrörelser som avses i 14 § får fortsätta med sin verksamhet till dess beslut om införande i registret har fattats, om den registeranmälan som avses i 5 § görs inom sex månader från ikraftträdandet.

Det krav på fastighetsmäklares yrkeskompetens som avses i 17 § ska tillämpas i förhållande till andra än de ansvariga förestandarna först från och med den 1 januari 2021. Från och med den 1 januari 2021 utgör det en förutsättning för registrering av en fastighetsmäklarrörelse och utövandet av fastighetsmäklarverksamhet att de personer som utför mäklaruppdrag hos fastighetsmäklarrörelsen uppfyller det krav på fastighetsmäklares yrkeskompetens som avses i 17 §.

Landskapsregeringen ska föra in i det fastighetsmäklarregister som avses i 22 § de personer som godkänts i det fastighetsmäklarprov som ordnats i enlighet med landskapsförordningen om fastighetsmäklare. Dessa personer ska anses ha den yrkeskompetens som avses i 17 § i denna lag. Detsamma gäller en person som när denna lag träder i kraft har varit verksam som fastighetsmäklare på Åland mer än fem år och som har lämnat in en utredning till landskapsregeringen om detta.

J 5 Landskapsförordning (2019:69) om fastighetsmäklarverksamhet**1 §. Tillämpningsområde**

I denna landskapsförordning finns närmare bestämmelser om den högskoleutbildning med särskild inriktning på fastighetsmäklarverksamhet som motsvarar minst två års heltidsstudier och som avses i 17 § 2 mom. 2 punkten i landskapslagen (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet.

2 §. Högskoleutbildningens innehåll

I högskoleutbildningen ska ingå en teoretisk del som åtminstone omfattar fastighetsförmedling, fastighetsrätt och annan civilrätt, skatterätt, ekonomi, byggnadsteknik samt fastighetsvärdering.

Landskapsregeringen får medge undantag från de krav på den teoretiska utbildningens innehåll som avses i 1 mom. om det finns särskilda skäl för det i ett enskilt fall.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2019.

J 6 Landskapslag (2007:60) om posttjänster**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Lagens syfte**

Lagens syfte är att säkerställa att posttjänster av god kvalitet och särskilt samhällsomfattande tjänster finns att tillgå på likvärdiga villkor i hela landskapet.

Det ankommer på landskapsregeringen att tillse att samhällsomfattande tjänster finns att tillgå i samtliga kommuner i landskapet.

2 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på tillhandahållande av posttjänster om inte annat föreskrivs nedan.

Denna lag tillämpas inte på posttjänster avseende

1) tidningar och tidskrifter,

2) brev försändelser, om tjänsterna till omfattningen är av mindre betydelse med hänsyn till det syfte som anges i 1 §,

3) (2011/38) en näringsidkares interna verksamhet,

4) (2011/38) kurirtjänst för brev försändelser,

5) (2011/38) oadresserade försändelser och

6) (2011/38) postpaket som inte ingår i de samhällsomfattande tjänsterna.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

1) *postverksamhet* tillhandahållande av posttjänster och samhällsomsfattande tjänster mot avgift,

2) *posttjänster* tjänster som innefattar insamling, sortering, transport och överlämnande av postförsändelser,

3) *samhällsomsfattande tjänster* ständigt tillhandahållande av posttjänster enligt 4 § för alla användare i landskapet,

4) *inlämningsställen* de fysiska anordningar, inbepret brevlådor, där postförsändelser kan avlämnas,

5) *insamling* förfarandet att samla upp postförsändelser som lämnats vid inlämningsställen,

6) *udelning* överlämnande av postförsändelser till deras adressater,

7) *postförsändelse* brevörsändelser och postpaket,

8) *brevförsändelse* ett adresserat brev eller postkort som väger högst två kilo,

9) *postpaket* ett adresserat paket,

10) *postföretag* en tillståndshavare enligt 6 §,

11) *den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster* en tillståndshavare som avses i 6 § och som ålagts skyldighet att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster,

12) *avsändare* en fysisk eller juridisk person som en postförsändelse härrör ifrån,

13) *mottagare* den på en postförsändelse antecknade mottagaren,

14) *användare* varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av avsändare eller mottagare drar nytta av att samhällsomsfattande tjänster tillhandahålls,

15) *rekommenderad försändelse* en tjänst som består av en försäkring till fast pris mot att försändelsen förkommer, stjäls eller skadas,

16) *assurerad försändelse* en tjänst som består av en försäkring till det värde avsändaren anger mot att försändelsen förkommer, stjäls eller skadas,

17) *mottagningsbevis* en handling på vilken mottagaren kvitterat mottagandet av en försändelse samt med

18) *gränsöverskridande post* post från landskapet Åland till ort utanför landskapet eller vice versa.

2 kap. Samhällsomsfattande tjänster

4 §. (2017/53) De samhällsomsfattande tjänsternas innehåll

De samhällsomsfattande tjänsterna omfattar förmedling av brevörsändelser och postpaket i enlighet med denna paragraf. De samhällsomsfattande tjänsterna omfattar såväl post inom landskapet som gränsöverskridande post.

Brevörsändelser och postpaket ska vara lämnade för befordran, adresserade till mottagaren och betalda genom allmänt använda kontantbetalningssätt.

Brevörsändelser får väga högst två kilo och avsändaren ska ha möjlighet att lämna dem till ett inlämningsställe för att transporteras av den som beviljas tillstånd att bedriva postverksamhet enligt denna lag.

Postpaket får väga högst 10 kg och avsändaren ska ha möjlighet att lämna dem till ett verksamhets-

ställe för post eller något annat lämpligt ställe för att transporteras av den som beviljas tillstånd att bedriva postverksamhet enligt denna lag. Postpaket från en ort utanför landskapet och riket får väga högst 20 kg.

De samhällsomsfattande tjänsterna omfattar även rekommenderade och assurerade försändelser.

Den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster ska i varje kommun ha åtminstone ett verksamhetsställe som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster. Ett verksamhetsställe kan också vara annat än ett fast verksamhetsställe, om dess användning inte försämrar tillgången till samhällsomsfattande tjänster.

Varje användare ska ha möjlighet att på ett insamlingsställe som ligger på rimligt avstånd från användarens bostad eller verksamhetsställe lämna in brevörsändelser som ingår i de samhällsomsfattande tjänsterna för att transporteras av den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster.

5 §. (2022/60) Kvalitetsnormer för de samhällsomsfattande tjänsterna

De brevörsändelser som är inlämnade inom Åland och avsedda att nå en adressat inom Åland ska delas ut så att minst 50 procent når adressaten den fjärde vardagen och minst 97 procent den femte vardagen efter inlämningsdagen.

Gränsöverskridande post inom Europeiska unionen som är avsedd att nå en adressat utanför Åland ska förmedlas från Åland så att försändelserna kan nå adressaten i enlighet med bestämmelserna i rådets direktiv 97/67/EG om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna, ändrat genom direktiven 2002/39/EG och 2008/6/EG (*postdirektivet*), med beaktande av villkoren för operatören i det mottagande landet.

Gränsöverskridande post inom Europeiska unionen som är avsedd att nå en adressat inom Åland ska delas ut så att minst 50 procent av försändelserna når adressaten den fjärde vardagen efter inlämningsdagen och minst 97 procent senast den femte vardagen efter inlämningsdagen, med beaktande av villkoren för operatören i avsändarlandet.

Den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster ska följa gemenskapens interna kvalitetsnormer för gränsöverskridande post.

3 kap. Postverksamhet

6 §. Beviljande av tillstånd m.m.

Postverksamhet får utövas av sammanslutningar, ämbetsverk, inrättningar och stiftelser som beviljats tillstånd av landskapsregeringen.

Tillstånd skall beviljas om sökanden har tillräckliga resurser att fullgöra åtagandena för ett företag som utövar postverksamhet och det saknas anledning att ifrågasätta sökandens förmåga att följa bestämmelserna rörande postverksamhet.

Tillstånd för postverksamhet får beviljas för högst 20 år i sänder. Tillståndshavaren har inte rätt att överföra tillståndet på någon annan. Överförande mellan moderbolag och helägt dotterbolag är dock tillåtet men skall utan dröjsmål anmälas till landskapsregeringen.

J 6 LL (2007:60) om posttjänster

7 §. Tillståndsvillkor

Tillstånd enligt 6 § får förenas med villkor

1) om skyldighet för tillståndshavaren att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster enligt 4 och 5 §§ samt

2) rörande tillståndshavarens verksamhetsområde, typer av brevårsändelser, insamling och prissättning samt beträffande andra omständigheter som bedöms väsentliga för att säkerställa tjänsternas kvalitet, tillgänglighet och effektivitet.

Villkoren för tillstånd får ändras när särskilda skäl till detta föreligger eller om detta är nödvändigt för säkerställande av att samhällsomfattande tjänster tillhandahålls.

8 §. Ansökan om tillstånd

En ansökan om tillstånd för postverksamhet riktas till landskapsregeringen. Av ansökan skall framgå

1) sökandens namn och hemort,

2) det område för vilket tillstånd söks, om ansökan inte avser landskapet i dess helhet,

3) vilka slag av posttjänster sökanden avser erbjuda,

4) leveransvillkoren för posttjänsterna,

5) utredning om att sökanden innehar i 6 § 2 mom. förutsatta resurser för bedrivande av postverksamhet samt

6) eventuell annan utredning som sökanden anser relevant eller som landskapsregeringen anser nödvändig.

Till ansökan skall fogas utdrag rörande sökanden ur allmänt register över det slag av organisation som sökanden utgör eller, om sökanden inte är registrerat i sådant, annan motsvarande utredning rörande sökanden samt det senast fastställda bokslutet, om sökanden är bokföringsskyldig. Sökanden skall också förete en för två år utarbetad översiktlig plan över den postverksamhet som skall bedrivas samt en finansieringskalkyl.

4 kap. Postföretagens skyldigheter**9 §. (2017/53) Mottagning och förmedling av försändelser**

Ett postföretag är skyldigt att mot gällande avgift ta emot och till mottagaren förmedla brevårsändelser och postpaket i enlighet med denna lag samt tillståndsvillkoren och sina leveransvillkor.

Ett postföretag kan vägra ta emot eller förmedla en brevårsändelse om

1) försändelsen innehåller farliga ämnen, föremål eller produkter som det enligt lag är förbjudet att transportera eller som på annat sätt är lagstridiga eller uppenbart orsakar fara för människor eller egendom,

2) försändelsen innehåller levande djur,

3) försändelsen innehåller flytande ämnen eller föremål som lätt går sönder eller bryts eller

4) försändelsen är oförsäkrad eller innehåller pengar, värdepapper eller något annat värdefullt.

10 §. Insamling och utdelning (2017/53)

En brevårsändelse skall överlämnas till mottagaren på dennes adress eller lämnas in för utdelning av post avsedd anordning som är belägen inom ett med hänsyn till de lokala förhållandena rimligt av-

stånd från den adress mottagaren angivit. För att utdelningen skall ske på ett ändamålsenligt sätt kan fornera för utdelningen bestämmas med beaktande av lokala förhållanden, mottagarens särskilda personliga behov och andra relevanta omständigheter.

Brevårsändelser samt sådana postårsändelser som hör till de samhällsomfattande tjänsterna ska samlas in och delas ut fem vardagar i veckan med beaktande av bestämmelserna i 5 § om kvalitetsnormen för samhällsomfattande tjänster, om inte något oöverstigit hinder, en bestämmelse i lag, ett avbrott i trafiken eller någon annan liknande omständighet hindrar utdelning av post. (2022/60)

Postpaket skall delas ut inom rimlig tid. Postpaket och brevårsändelser som skall kvitteras kan utdelas på postföretagets verksamhetsställe. I sådana fall skall en särskild ankomsttillstånd mottagaren.

Brevårsändelser som delas ut till bostadslägenheter i våningshus ska bäras ut till de enskilda lägenheternas brevinkast eller till läsbara fastighetsboxar. (2017/53)

11 §. Undantag från bestämmelserna om insamlings- och utdelning (2017/53)

I fråga om posttjänster till mottagare i svårtillgängliga skärgårdsområden eller vid vägar som inte är allmänt trafikerade har ett postföretag rätt att avvika från bestämmelserna om insamlings- och utdelningstäthet i 10 § 2 mom. Insamling och utdelning ska dock ske minst en gång i veckan. (2017/53)

Om det till en mottagare i fråga om vilken 1 mom. är tillämpligt ankommer ett postpaket, en försändelse från myndighet eller en brådskande försändelse skall mottagaren, om inte utdelning kan ske eller ankomsttillstånd lämnas därförinnan, senast tredje dagen från försändelsens ankomst om möjligt underrättas per telefon, via e-post eller på något annat sätt att försändelsen finns att avhämta på postföretagets verksamhetsställe.

Ett postföretag skall minst en gång per år underrätta landskapsregeringen vilka hushåll som berörs av bestämmelserna i 1 mom. Med anledning av denna underrättelse skall landskapsregeringen bestämma om det finns skäl att ändra postföretagets beslut så att antalet hushåll på vilka 1 mom. tillämpats sänks.

12 §. Utdelningsplan och utdelningsavtal

Varje postföretag skall utarbета en detaljerad plan för hur utdelningen enligt 10 § skall ordnas. En mottagare som önskar att utdelningen skall ske närmare mottagarens bostad eller verksamhetsställe än planen förutsätter, har rätt att med postföretaget avtala om nödvändiga ändringar i planen för att tillgodose önskemålet. Postföretaget har rätt att debitera mottagaren en skälig avgift för detta.

En postmottagare som på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom har oskäligt svårt att avhämta sin post, har på begäran rätt till avvikande postutdelning avgiftsfritt. Den avvikande utdelningen innebär att posten delas ut i en postlåda som är placerad vid tomtgränsen, vid kör- och gånganslutningen, i en postlåda som är placerad i omedelbar närhet av bo-

stadens ytterdörr eller i lägenhetens brevinkast. Den avvikande utdelningen omfattar endast de samhällsomfattande tjänsterna och förutsätter, om det inte föreligger särskilda skäl, att samtliga adressater i hushållet är berättigade till avvikande postutdelning. Postföretaget kan som villkor för den avvikande postutdelningen begära ett läkarintyg som visar att det med tanke på adressatens funktionsnedsättning eller sjukdom är oskäligt svårt för adressaten att avhämta sin post varje dag. Närmare bestämmelser om den avvikande postutdelningen kan utfärdas i landskapsförordning. (2022/60)

Om en mottagare och ett postföretag inte kunnat enas om av mottagaren begärda ändringar i utdelningsplanen och om frågan inte avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut, har postföretaget, om utdelning till följd av tvisten inte kunnat ske, rätt att förvara mottagarens brev försändelser på det verksamhetsställe som är beläget närmast mottagarens adress. Mottagaren har rätt att där avhämta försändelserna.

Närmare bestämmelser om placering av anordningar för mottagning och utdelning av brev försändelser kan utfärdas i landskapsförordning. (2022/60)

Tidigare 2 och 3 mom. har blivit 3 och 4 mom. genom (2022/60).

För närmare bestämmelser, se LF (2022:70) om posttjänster.

13 §. *Brevhemligheten; tystnadsplikt*

Ett postföretag skall trygga brevhemligheten.

Den som är anställd hos ett postföretag få inte röja vad han eller hon i sitt arbete fått veta om en kund eller dennes angelägenheter, om röjandet av uppgifterna kan utgöra en överträdelse av bestämmelserna i 1 mom. eller skada ett affärs- eller kundförhållande. Det sagda gäller även den som antingen själv eller för ett företags räkning med stöd av avtal med postföretaget tillhandahåller tjänster som avses i denna lag.

14 §. *Öppnande av försändelser*

Ett postföretag har inte rätt att öppna en sluten brev försändelse. Om det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom skall postföretaget utan dröjsmål översända försändelsen till landskapsregeringen.

Ett postpaket får öppnas om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller undersöka dess skick eller om

2) det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom.

Ett postföretag har rätt att översända ett postpaket som avses i 2 mom. till landskapsregeringen i stället för att själv öppna paketet.

Innehållet i ett postpaket som öppnas får inte granskas i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till orsaken till att det öppnas.

Endast en person som särskilt bemyndigats av landskapsregeringen har rätt att öppna ett postpaket. Vid öppnandet skall ett vittne närvara. På paketet skall antecknas att det öppnats samt orsaken till åtgärden. Dessutom skall det uppgöras ett protokoll beträffande öppnandet, vilket undertecknas av den som öppnat paketet och av vittnet.

Den som bemyndigats att öppna postpaketet handlar vid utövandet av sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

15 §. *Utredning av mottagare m.m.*

Om det är oklart vem som är mottagare av en post försändelse som sannolikt är avsedd att vara personlig, skall det postföretag som har hand om försändelsen försöka reda ut vem som är mottagare. Om detta inte är möjligt skall försändelsen returneras till avsändaren. Om inte heller detta är möjligt, skall postföretaget utan dröjsmål översända försändelsen till landskapsregeringen. Om innehållet sannolikt är förstört får dock försändelsen i dess helhet förstöras. Detsamma gäller en öppen eller öppnad försändelse, om det är uppenbart att det är omöjligt att utreda vare sig vem som är mottagare eller vem som är avsändare.

En försändelse som mottagaren inte vill ta emot skall returneras till avsändaren.

Ett postföretag har rätt att förstöra en försändelse som sannolikt inte är avsedd att vara personlig, om den inte kan frambefordras till mottagaren eller om denne inte vill ta emot den. I fråga om här avsedda försändelser kan ett postföretag dock avtala med avsändaren om återsändande av försändelserna.

Ett postföretag har rätt att till landskapsregeringen översända en försändelse som avses i 3 mom. i stället för att själv förstöra den.

16 §. *Postföretagens ansvar*

Ett postföretag ansvarar för skada som avsändaren eller mottagaren åsamkas av att en försändelse försenas, förkommer eller skadas. Postföretaget är dock befriat från ansvar om det kan visa att skadan orsakats av en omständighet som företaget inte kunnat undvika och vars konsekvenser det inte har kunnat förhindra.

Om ett postföretag eller någon för vars handlande företaget bär ansvaret har orsakat i 1 mom. avsedd skada uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, kan det inte friskriva sig från ansvar med stöd av bestämmelserna i 1 mom.

Ett postföretags ansvar börjar när avsändaren avlämnat försändelsen på insamlingsstället eller på annat av postföretaget godkänt sätt överlämnat den till postföretaget. Ansvaret upphör när postföretaget på i denna lag förutsatt sätt eller på överenskommet sätt överlämnat försändelsen till mottagaren eller till dennes företrädare. Om postföretaget kräver kvittering på överlåtelsehandling som gäller försändelsen, har det rätt att på denna göra anteckning rörande mottagarens personbeteckning och den handling där personbeteckningen kontrollerats.

Ett avtalsvillkor som till nackdel för avsändaren eller mottagaren avviker från ansvarsbestämmelserna i denna lag är ogiltigt. Om postföretagets avtalspart inte är en i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (FFS 38/1978) avsedd konsument är villkoret dock giltigt under förutsättning att det är skäligt med hänsyn till avtalspartens ställning, försändelsens exceptionella karaktär eller andra särskilda omständigheter.

Ett postföretag och den för vars handlande postföretaget bär ansvaret har rätt att återropa de i 1 mom.

J 6 LL (2007:60) om posttjänster

nämnda ansvarsbefrielsegrunderna även i det fall ett ersättningsanspråk inte grundas på denna lag, om det hade varit möjligt att yrka ersättning med stöd av denna lag.

Bestämmelserna i denna lag om ett postföretags ersättningsansvar tillämpas endast om något annat inte följer av en internationell konvention som är bindande för landskapet.

17 §. Begränsning av ett postföretags ansvar

Till den som lidit skada av att en försändelse försenats skall i ersättning betalas ett belopp som motsvarar skadans storlek, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) 85 euro för en rekommenderad eller med motagningsbevis försedd brevårsändelse samt
- 3) 150 euro för andra brev, brevårsändelser eller postpaket.

Till den som lidit skada av att en försändelse skadats eller förkommit skall i ersättning betalas ett belopp som motsvarar skadans storlek, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) det avtalade assuransvärdet för en assurerad försändelse,
- 3) 340 euro för andra brevårsändelser samt
- 4) 25 euro per kilo för postpaket.

Om ett postföretag eller någon för vars handlande företaget bär ansvaret har orsakat i 1 eller 2 mom. avsedd skada uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, har det inte rätt att begränsa sitt ansvar med stöd av dessa lagrum.

Ett postföretag och den för vars handlande postföretaget bär ansvaret har rätt att åberopa de i 1 och 2 mom. nämnda ansvarsbegränsningarna även i det fall ett ersättningsanspråk inte grundas på denna lag, om det hade varit möjligt att yrka ersättning med stöd av denna lag.

Skadestånd som utdöms med stöd av denna lag kan jämkas enligt vad som anses skäligt, om den skadelidande har medverkat till skadan eller om andra omständigheter än den skadevällande handlingen har bidragit till skadans uppkomst.

De i 1 och 2 mom. angivna penningbeloppen kan justeras genom landskapsförordning i enlighet med förändringarna i penningvärdet.

18 §. Anmärkning och preskription

Vid äventyr att rätten till ersättning går förlorad skall en anmärkning om att en försändelse skadats framställas till det berörda postföretaget inom en skälig tid efter att mottagaren upptäckt skadan eller borde ha upptäckt den. Om mottagaren inte är en i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen avsedd konsument skall dock anmärkning om synlig skada framställas när försändelsen tas emot av mottagaren eller dennes företrädare.

Rätten till ersättning är förverkad, om yrkandet på ersättning inte framställts skriftligen till postföretaget inom ett år eller, om skadan har orsakats uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, inom tre år

- 1) från tidpunkten då postföretagets ansvar enligt 16 § 3 mom. upphörde, om rätten till ersättning

grundar sig på att försändelsen skadats eller försenats, och

2) från tidpunkten då postföretaget underrättade mottagaren om att försändelsen förkommit, om rätten till ersättning grundar sig på den omständigheten.

19 §. Leveransvillkor

Ett postföretag skall uppgöra leveransvillkor i skriftlig form. De skall finnas tillgängliga för användarna kostnadsfritt.

Av leveransvillkoren skall tydligt framgå

- 1) kundens och postföretagets rättigheter och skyldigheter,
- 2) vilka åtgärder kunden bör vidta när en försändelse försenats, skadats eller förkommit eller när kvalitetsnormerna för tjänsterna inte följts,
- 3) vilka rättsmedel som står till kundens förfogande, inbegripet möjligheten att i vissa fall begära myndighets avgörande av tvist,
- 4) avgifterna för de tjänster som tillhandahålls,
- 5) hur kunderna informeras om avgiftsändringar samt

6) grunderna för säkerheter och andra betalningsgarantier som eventuellt krävs av kunden.

I leveransvillkoren kan intas även andra än i 2 mom. angivna uppgifter rörande de tjänster som tillhandahålls, bl.a. uppgifter rörande olika slag av postförsändelser och beträffande de egenskaper dessa får ha samt egenskaper för och begränsningar gällande rekommenderade och assurerade försändelser.

En utförlig och tydlig prislista över avgifterna för posttjänsterna skall kostnadsfritt finnas tillgänglig för kunderna. Om anbud eller avtal om posttjänster i enskilda fall lämnas eller ingås, skall de vara skriftliga eller tillgängliga i elektronisk form.

Innan ett postföretag tar i bruk sådana leveransvillkor som är avsedda att äga allmän giltighet, skall de tillställas landskapsregeringen för godkännande.

20 §. Offentliggörande av posttjänsters kvalitet

Varje postföretag skall årligen publicera uppgifter om tjänsternas kvalitet, varvid särskilt skall framgå antalet klagomål och hur dessa har behandlats.

21 §. Prissättning av posttjänster

De avgifter som den som tillhandahåller samhälls-omfattande tjänster tar ut skall vara så rimliga att samtliga användare ges möjlighet att få tillgång till de tjänster som tillhandahålls. De skall dessutom vara tydliga och klara samt icke-diskriminerande.

Den som tillhandahåller samhälls-omfattande tjänster skall ha en enhetlig taxa för brevårsändelser inom landskapet, såvitt gäller brevårsändelser som skall utdelas följande arbetsdag. Detta hindrar inte enskilda prisavtal med kunderna.

Avgifterna för posttjänsterna skall grunda sig på kostnaderna. Sker ändringar i prissättningen skall information om detta ges minst en månad innan ändringen träder i kraft.

21a §. (2017/53) Synskadades försändelser

Ett postföretag som beviljats tillstånd för postverksamhet av landskapsregeringen enligt 6 § ska erbjuda

synskadade rätt att skicka försändelser som innehåller punktskrift och väger mindre än 7 kg avgiftsfritt, med undantag för flygtilläggsavgiften.

Den synskadade ska på begäran av ett postföretag som avses i 1 mom. visa upp ett bevis på sin funktionsnedsättning.

22 §. *Kostnadsredovisning*

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall använda ett redovisningssystem av vilket framgår dels skäligheten av avgifterna för de olika tjänsterna, dels avgifternas förhållande till kostnaderna.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall i sin interna redovisning hålla de tjänster som hör till de samhällsomfattande tjänsterna åtskilda från övriga tjänster. Kostnaderna för de tjänster som hör till de samhällsomfattande tjänsterna skall uträknas per försändelseslag.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall tillstå landskapsregeringen beskrivningar av sina redovisningssystem.

23 §. *Samarbetsplikt*

Ett postföretag är skyldigt att se till att en brevförändelse som inlämnats till det för förmedling vidarebefordras för att förmedlas av ett annat postföretag, om mottagarens adress inte finns inom dess verksamhetsområde.

Ett postföretag är skyldigt att se till att försändelser som lämnats till ett annat postföretag för befordran kan undelas till en mottagare vars adress är belägen i postbox eller annan anordning som det förstnämnda postföretaget besitter.

Avtalsvillkoren i avtal mellan postföretag rörande i 1 och 2 mom. avsedda angelägenheter skall vara icke-diskriminerande och skäligen. Avtalen skall innehålla överlåtelsevillkor samt grunderna för prissättningen. Dessutom skall de kvalitetskrav som föreskrivs i denna lag följas.

I 3 mom. avsedda avtal skall utan dröjsmål tillställas landskapsregeringen för godkännande. Landskapsregeringen anses ha godkänt ett avtal om den inte meddelat något annat inom en månad efter tidpunkten för mottagandet av avtalet. Om landskapsregeringen anser att avtalet inte fyller de krav som uppställs i denna lag, skall den förelägga en rimlig tidsfrist inom vilket avtalet skall ändras. Innan landskapsregeringens godkännande lämnats får avtalet inte tillämpas.

24 §. *Övriga skyldigheter*

Ett postföretag skall säkerställa att postverksamheten fungerar så störningsfritt som möjligt även under undantagsförhållanden. I det syftet skall det utarbeta beredskapsplaner och vidta andra lämpliga förberedande åtgärder. En behörig myndighet kan meddela anvisningar om förberedelser för undantagsförhållanden.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall se till att i lag föreskrivna delgivningsförfaranden kan användas i hela landskapet. Den person som utför till ett delgivningsförfarande hörande uppgifter handlar under tjänstemannaansvar.

5 kap. Anordningar för insamling och utdelning

25 §. *Placering av brevlådor*

En kommun är skyldig att tillåta att brevlådor och andra anordningar för insamling eller utdelning av brevförändelser placeras på i stadsplan eller i byggnadsplan anvisade allmänna områden, om de inte till rimliga kostnader kan placeras på något annat för postföretaget eller mottagaren lämpligt sätt. Anordningarna får dock inte placeras på ett sådant sätt att de medför onödig fara för trafiken eller innebär väsentlig olägenhet vid nyttjande av området i överensstämmelse med stads- eller byggnadsplanen.

Ägaren till en tomt, en annan fastighet eller en byggnad är skyldig att tillåta att anordningar som avses i 1 mom. fästs på en vägg, en port eller vid ett staket under de förutsättningar som anges i 1 mom. Ytterligare skall beaktas att anordningarna inte får medföra oskälig olägenhet för fastighetens eller byggnadens ägare.

Anordningar som avses i 1 mom. får placeras på sådana sido-, skydds- och frisiktsområden som avses i 40 och 41 §§ landskapslagen (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland, om placeringen av anordningarna inte medför onödig fara för trafiken eller väsentlig olägenhet för väghållningen.

26 §. *Avgörande av tvist rörande placering av brevlådor*

Om parterna inte kommer överens om placeringen av anordningar som avses i 25 § 2 mom., kan frågan hänskjutas till kommunens byggnadsnämnd för avgörande. Vid prövningen av ärendet skall byggnadsnämnden beakta dels hur platsen i fråga används i övrigt samt de krav en ändamålsenlig postverksamhet ställer, dels de anvisningar som landskapsregeringen lämnat med stöd av 12 § 3 mom.

Men och skada som orsakas av anordningar som avses i 25 § 2 mom. skall ersättas i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter. Om parterna avtalat om ersättningen, binder avtalet också en senare ägare till fastigheten eller byggnaden.

6 kap. Styrning av och tillsyn över postverksamheten

27 §. *Allmän styrning, utveckling och tillsyn*

Den allmänna styrningen och utvecklandet av postverksamheten ankommer på landskapsregeringen.

Landskapsregeringen skall utöva tillsyn över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den efterföljs. Landskapsregeringen skall varje år publicera en berättelse över hur de kvalitetsnormer som anges i 5 § uppfyllts.

28 §. *Tillsynsavgift för postverksamhet*

Postföretagen skall betala en årlig tillsynsavgift till landskapsregeringen. Avgiften skall användas för bestridande av landskapsregeringens kostnader för handhavandet av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på landskapsregeringen. Tillsynsavgiften utgör 2000 euro.

J 6 LL (2007:60) om posttjänster

29 §. Rätt till information

Landskapsregeringen har, utan hinder av vad någon annanstans i lag bestäms om sekretess för handlingar, rätt att för handhavandet av de uppgifter som avses i denna lag av postföretagen få behövlig information om postföretagens ekonomi och deras verksamhet enligt denna lag.

7 kap. Uppgifter i anslutning till säkerställandet av postgången**30 §. Öppnande av försändelse**

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett slutet brev som tillställts landskapsregeringen med stöd av 14 § 1 mom., om det föreligger skäl att anta att försändelsen utgör fara för hälsa eller egendom.

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett slutet brev som tillställts landskapsregeringen med stöd av 15 § 1 mom., om detta är nödvändigt för att utrona i första hand vem som är mottagare, i andra hand vem som är avsändare.

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett postpaket om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller undersöka dess skick,

2) det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom eller

3) det är fråga om en försändelse som postföretaget varken har kunnat tillställa mottagaren eller returnera till avsändaren.

Den som vid landskapsregeringen handhar de uppgifter som avses i denna paragraf får öppna en postförsändelse endast i närvaro av ett vittne. Innehållet i en öppnad försändelse får inte granskas i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till orsaken till att den öppnas. På försändelsen skall antecknas att den öppnats, orsaken till öppnandet, tid och plats för öppnandet samt den bestämmelse som åtgärden grundar sig på. Anteckningen skall under-tecknas av den som verkställt öppnandet. Dessutom skall det uppgöras ett protokoll beträffande öppnandet, vilket undertecknas av den som öppnat försändelsen och av vittnet.

31 §. Återsändande av en öppnad försändelse till ett postföretag

Om en öppnad försändelse innehåller uppgifter som gör det möjligt att fastställa vem som är mottagare eller avsändare, skall landskapsregeringen returnera försändelsen jämte anteckningarna om öppnandet till det berörda postföretaget. För säkerställande av brevhemligheten skall försändelsen slutas innan den returneras. Postföretaget skall också underrättas om i försändelsen påträffade adressuppgifter eller andra uppgifter med vilkas hjälp försändelsen kan vidarebefordras eller returneras.

Det åligger det i 1 mom. avsedda postföretaget att vidarebefordra försändelsen till mottagaren eller, om det endast varit möjligt att fastställa vem som är avsändare, returnera den till denne.

Postföretagen har rätt att ta ut en avgift för ny befordran av postpaket samt för försändelser som åter-

ställs enligt bestämmelserna om distansförsäljning i 6 kap. konsumentskyddslagen.

32 §. Förvaring och förstörande av öppnade försändelser

Om det i en öppnad försändelse inte finns uppgifter som gör det möjligt att fastställa vare sig vem som är mottagare eller avsändare, skall landskapsregeringen hålla försändelsen i förvar under sex månaders tid, räknat från dagen då försändelsen öppnades. Om det under denna tid inte varit möjligt att få fram uppgifter som gör det möjligt att befordra försändelsen till mottagaren eller returnera den till avsändaren, skall försändelsen förstöras på lämpligt sätt och såvitt möjligt med bevarande av brevhemligheten. Om försändelsen förutom eventuella personliga meddelanden innehåller något som äger ekonomiskt värde, skall meddelandena förstöras medan det övriga innehållet kan försälas på lämpligt sätt.

Medel som influtit vid en försäljning som avses i 1 mom. tillfaller landskapet. Detsamma gäller pengar och andra giltiga betalningsmedel som finns i en försändelse som avses i 1 mom.

En försändelse får förstöras innan den i 1 mom. nämnda fristen löpt till ända, om det är fråga om

1) en försändelse vars innehåll sannolikt har förstörts,

2) en försändelse vars innehåll kan orsaka fara för hälsa eller egendom eller

3) en försändelse som uppenbarligen inte är avsedd att vara personlig eller som det av något annat motsvarande skäl är uppenbart onödigt att förvara.

33 §. Tystnadsplikt och sekretess för handlingar (2021/97)

Postförsändelser och handlingar i dem vilka omhändertas av landskapsregeringen med stöd av bestämmelserna i detta kapitel ska sekretessbeläggas. (2021/97)

En anställd vid landskapsregeringen får inte till någon obehörig lämna upplysningar om postförsändelser eller deras innehåll, om han eller hon fått dessa vid utförande av uppgifter som avses i 30–32 §§.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. utgör inte hinder för att uppgifter ur protokoll rörande öppnande av postförsändelser delges ett postföretag, om detta är nödvändigt för att en försändelse skall kunna tillställas mottagaren eller avsändaren.

34 §. Tjänstemannaansvar

Bestämmelserna om tjänstemannaansvar, med undantag för reglerna om avsättning till följd av åsidosättande av tjänsteplikt, tillämpas också på en person som står i ett annat anställningsförhållande än tjänsteförhållande till landskapsregeringen då han eller hon utför uppgifter som avses i 33 §.

8 kap. Påföljder, tvångsmedel och ändringssökande**35 §. Återkallande av tillstånd**

Tillstånd för postverksamhet kan återkallas av landskapsregeringen

1) om tillståndshavaren underlåter att inleda regelbunden verksamhet inom sex månader från dagen då tillståndsbeslutet vunnit laga kraft eller

2) om tillståndshavaren i väsentliga avseenden, eller trots varning bryter mot denna lag, mot föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen eller mot tillståndsvillkor.

36 §. Varning och tvångsmedel

Om ett postföretag bryter mot denna lag, mot föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen eller mot tillståndsvillkor, kan landskapsregeringen, om förseelsen inte är så allvarlig att tillståndet bör återkallas, ge postföretaget en varning samt, om det är motiverat, ålägga postföretaget att rätta felet eller försummelsen.

Beslut som avses i 1 mom. får förenas med vite eller äventyr att en försummad åtgärd utförs på det försumligena postföretagets bekostnad.

Kostnaden för en åtgärd som utförts på ett försumligena postföretags bekostnad betalas i förskott av landskapsregeringen och får hos det försumligena postföretaget drivas in utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg.

37 §. Olovlig postverksamhet; brott mot tystnadsplikt

Den som utövar postverksamhet utan att inneha i denna lag föreskrivet tillstånd skall för *utövande av olovlig postverksamhet* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som bryter mot i 13 § 2 mom. föreskriven tystnadsplikt skall för *brott mot tystnadsplikt* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

38 §. Avgörande av tvister

Den som är missnöjd med en utdelningsplan som avses i 12 § eller med postutdelningen kan söka ändring hos landskapsregeringen. Begäran om ändring skall lämnas till landskapsregeringen inom 60 dagar från dagen då ändringssökanden fick kännedom om de omständigheter som är i fråga. Ett postföretag skall på begäran informera en kund om möjligheten att ansöka hos landskapsregeringen om avgörande av en här avsedd tvist.

Landskapsregeringens beslutanderätt rörande tvister omfattar inte frågor som rör avtal mellan postföretag och kunder eller ett postföretags ersättningsansvar.

39 §. Sökande av ändring

Ändring i ett beslut som landskapsregeringen eller en kommunal byggnadsnämnd fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär på det sätt som särskilt är föreskrivet.

Om det allmänna intresset det kräver eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart, kan landskapsregeringen förordna att beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag omedelbart skall verkställas och vara gällande under i beslutet föreskriven tid, om inte en besvärmyndighet förordnar annat.

9 kap. Särskilda bestämmelser

40 §. Adressregister

Ett postföretag har rätt att för utövande av postverksamheten föra ett adressregister över avsändare och mottagare av post. I registret antecknas namn- och

adressuppgifter samt personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har rätt att från befolkningsdatasystemet få personbeteckningar och ändringar av dem, uppgifter om födda och avlidna personer, uppgifter om modersmål samt uppgifter om adresser.

Uppgifterna i ett postföretags adressregister används för befordran av försändelser samt för att kontrollera och korrigera adresserna för de avsändare som slutit avtal om adresstjänster. Namn- och adressuppgifter i adressregistret kan lämnas ut när detta är förenligt med adressregistrets syfte. Personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod får inte lämnas ut. En registrerad person har rätt att förbjuda att hans eller hennes personuppgifter används för kontroll- och korrigerings-tjänster som gäller adresser.

En uppgift i ett adressregister som är föråldrad skall utplånas senast sedan tio år förlutit från den dag när ett postföretag har fått kännedom om att uppgiften inte längre motsvarar gällande förhållanden.

41 §. Åtgärder med anledning av att postverksamhet upphör

Om ett postföretag upphör med sin verksamhet, skall företaget underrätta landskapsregeringen om saken senast tre månader innan verksamheten upphör.

Om ett postföretags tillstånd för postverksamhet återkallas, om tillståndet inte förnyas när det går ut eller om postföretaget av annan orsak upphör med sin verksamhet skall landskapsregeringen vid behov besluta om de åtgärder som skall vidtagas för att postverksamheten skall kunna upprätthållas.

Nås, i fall som avses i 2 mom., inte avtal om att anläggningstillgångar som behövs för bedrivande av postverksamhet överförs till ett annat postföretag, kan landskapsregeringen besluta om överförandet mot ersättning. I fråga om grunderna för och bestämmandet av ersättningen skall landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter tillämpas.

42 §. Frimärksutgivning m.m.

Landskapsregeringen kan på ansökan bevilja ett postföretag rätt att utge frimärken att användas som kvitto på betalning av befordran av en postförsändelse. I fråga om frimärken som är avsedda att användas i gränsöverskridande post skall landskapsregeringen vid sin tillståndsgivning beakta de bestämmelser som härvid gäller.

Ett beslut om rätt att utge frimärken kan begränsas i tiden och upphör senast att gälla när det ifrågasvarande postföretagets tillstånd för bedrivande av postverksamhet upphör.

10 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

43 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007. Åtgärder för verkställighet av lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

J 7 LF (2022:70) om posttjänster

44 §. Övergångsbestämmelser

Posten på Åland (Posten) har rätt att fortsätta sin verksamhet med stöd av tidigare gällande bestämmelser under sex månader räknat från den dag då lagen trädde i kraft. Om Posten därförinnan har ansökt om tillstånd till bedrivande av postverksamhet enligt denna lag, har Posten rätt att med stöd av tidigare gällande bestämmelser fortsätta sin verksamhet intill dess tillståndsansökan antingen bifallits eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i 4 kap., 5 kap., 7 kap. samt 38–40 §§ skall tillämpas på Postens verksamhet från dagen då denna lag träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2022/60):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

J 7 Landskapsförordning (2022:70) om posttjänster**1 §. Begäran och beslut om avvikande utdelning**

Den begäran om avvikande utdelning som avses i 12 § 3 mom. i landskapslagen (2007:60) om posttjänster ska göras skriftligt till postföretaget.

Postföretagets beslut om avvikande postutdelning gäller tills vidare om det inte finns särskilda skäl att fatta ett tidsbegränsat beslut. Om postmottagarens situation ändras, så att förutsättningar för rätt till avvikande postutdelning inte längre finns, ska postmottagaren meddela postföretaget detta.

Ändring i ett beslut om avvikande utdelning kan sökas i enlighet med bestämmelserna i 38 och 39 §§ i landskapslagen om posttjänster.

2 §. Undantag från förutsättningarna för rätt till avvikande utdelning

Ett sådant särskilt skäl som avses i 12 § 3 mom. i landskapslagen om posttjänster, och som medger ett undantag från förutsättningen att samtliga adressater i hushållet ska vara berättigade till avvikande postutdelning, är att postmottagaren bor i ett hushåll där han eller hon regelbundet eller upprepade gånger kommer att vara ensam.

3 §. Läkarintyg

Av ett sådant läkarintyg som avses i 12 § 3 mom. i landskapslagen om posttjänster får inte framgå detaljer om hälsotillståndet.

Postföretaget har rätt att begära in ett nytt läkarintyg med två års mellanrum.

4 §. Definition av hushåll

Ett sådant hushåll som avses i 12 § 3 mom. i landskapslagen om posttjänster omfattar samtliga personer som delar bostad och kosthåll eller på annat sätt använder sina inkomster tillsammans.

5 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

J 8 Landskapslag (2006:11) om arbetsförmedling av annan än landskapet**1 §. Allmänt**

Om annan än landskapet avser att bedriva arbetsförmedling på Åland krävs tillstånd av landskapsregeringen enligt denna lag.

Denna lag gäller inte anskaffande av arbetsplats åt en enskild arbetstagare, inte heller förmedlande av arbetstagare åt en arbetsgivare, om detta sker endast tillfälligt och utan att vederlag uppstår i någon form.

2 §. Ansökan

Ansökan om tillstånd för att bedriva arbetsförmedling prövas av landskapsregeringen. Tillstånd skall sökas skriftligen.

Den som ansöker om tillstånd skall i samband med ansökan lämna landskapsregeringen riktiga och tillräckliga uppgifter som landskapsregeringen behöver känna till för att avgöra ansökan.

3 §. Beviljande av tillstånd

Tillstånd att bedriva arbetsförmedling beviljas av landskapsregeringen för högst fem år i sänder. Tillståndet kan begränsas till att gälla arbetsförmedling inom en viss sektor av arbetslivet. I tillståndet skall anges de villkor på vilka arbetsförmedlingen får bedrivas.

Den som beviljas tillstånd att bedriva arbetsförmedling får inte ställa minderårig arbetskraft till förfogande för sådant arbete som är förbjudet enligt särskilda bestämmelser.

4 §. Särskilda villkor

En enskild person kan beviljas rätt att bedriva arbetsförmedling om denna

- 1) får utöva näring i landskapet enligt landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring samt
- 2) har förutsättningar och egenskaper som garanterar en regelbunden och ändamålsenlig ledning av arbetsförmedlingen.

En juridisk person kan beviljas rätt att bedriva arbetsförmedling om denna

- 1) får utöva näring i landskapet och
- 2) har en ansvarig föreståndare som uppfyller de villkor som anges i 1 mom.

5 §. Avgifter

Den som beviljas tillstånd att bedriva arbetsförmedling får inte ta ut avgifter för arbetsförmedling av sjömän.

6 §. Inspektion

Landskapsregeringen har rätt att låta inspektera arbetsförmedlingsverksamhet för vilken tillstånd har beviljats. Landskapsregeringens inspektör skall beredas tillträde till de lokaler där verksamheten bedrivs och tillgång till de handlingar och räkenskaper som rör arbetsförmedlingen.

7 §. Återkallande av tillstånd

Landskapsregeringen kan återkalla tillstånd att bedriva arbetsförmedling, om den som beviljats tillståndet har överträtt lag eller i tillståndet föreskrivna vill-

kor eller senare meddelade anvisningar eller om missbruk i dess arbetsförmedlingsverksamhet har yppats.

8 §. Straffbestämmelser

Den som uppbär i 5 § förbjuden avgift skall för *avgiftsbrott* dömas till böter.

Den som bedriver olovlig arbetsförmedling för egen eller någon annans ekonomiska vinning skall för *arbetsförmedlingsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år. På samma sätt skall den dömas som olovligen förmedlar eller offentligt tillkännager att han förmedlar arbetstagare till annat land eller utländska arbetstagare till landskapet.

Den som på annat sätt bedriver i denna lag avsedd verksamhet utan tillstånd skall för *arbetsförmedlingsförseelse* dömas till böter.

9 §. Besvär

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

10 §. Ikraftträdande

Denna lag träder ikraft den 1 mars 2006.

Den som med stöd av 2 § i landskapslagen (1960:23) om arbetsförmedling beviljats tillstånd att bedriva arbetsförmedling kan fortsätta sin verksamhet enligt denna lag i enlighet med givna villkor.

J 9 Landskapslag (2017:37) om marknadskontrollen av vissa produkter

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om tillsyn och övervakning av om vissa produkter överensstämmer med gällande tillgänglighets- och produktsäkerhetskrav (*marknadskontroll*). Denna lag är tillämplig på den marknadskontroll som omfattas av tillämpningsområdet för följande lagstiftning, om inte något annat föreskrivs i någon av följande lagar: (2023/60)

1) Landskapslagen (2017:43) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven.

2) Landskapslagen (2017:41) om tillämpning på Åland av rikslagen om elsäkerhet.

3) Landskapslagen (2017:40) om tillämpning på Åland av rikets hiss säkerhetslag.

4) (2017/141) Landskapslagen (2017:45) om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar.

5) (2017/141) Landskapslagen (2017:46) om tillämpning på Åland av lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven.

6) (2019/66) Landskapslagen (2019:64) om tillämpning på Åland av gasanordningslagen.

7) (2021/160) Landskapslag (2021:157) om tillämpning av fordonslagen.

8) (2022/15) Landskapslagen (2011:80) om tillämpning i landskapet Åland av bestämmelser om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter.

9) (2022/15) Landskapslagen (2017:30) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om säkerhet och utsläppskrav för vattenfarkoster.

10) (2022/15) Landskapslagen (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier.

11) (2022/15) Landskapslagen (2013:84) om tillämpning på Åland av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

12) (2022/15) Lagen om kosmetiska produkter (FFS 492/2013) enligt landskapslagen (1988:8) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om konsumentssäkerhet.

13) (2022/15) Landskapslagen (1978:52) om tobak och relaterade produkter.

14) (2022/15) Landskapslagen (2022:18) om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler.

15) (2022/15) Landskapslagen (2022:17) om tillämpning på Åland av lagen om personlig skyddsutrustning som är avsedd att användas av konsumenter.

16) (2023/60) Landskapslagen (2023:59) om tillämpning på Åland av lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter.

17) (2023/63) Landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

18) (2023/63) Landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag.

19) (2023/63) Plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland.

20) (2023/74) Landskapslag (2023:73) om tillämpning på Åland av lagen om gödselmedel.

21) (2023/80) Landskapslagen (2016:84) om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen.

22) (2023/80) Lagen om leksakers säkerhet (FFS 1154/2011) enligt landskapslagen (1988:8) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om konsumentssäkerhet.

Lagen tillämpas dessutom på sådana åtgärder av tillsynsmyndigheterna som gäller produkter som omfattas av tillämpningsområdet för de lagar som nämns i 1 mom. och som avses i artiklarna 25–28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, *marknadskontrollförordningen*, om inte något annat föreskrivs i de nämnda lagarna. (2022/15)

Denna lag tillämpas dessutom på tillsynen över de skyldigheter som anges i artikel 4 i marknadskontrollförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans. (2022/15)

2 §. Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha följande betydelse:

1) *Tillhandahållande på marknaden* är varje leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med affärsverksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt.

J 9 LL (2017:37) om marknadskontrollen av vissa produkter

2) *Anmäلت organ* är ett organ som har utsetts av en av Europeiska unionens medlemsstater och som har anmälts till den Europeiska kommissionen samt vilket är behörigt att utföra bedömningar av överensstämmelse.

3) (2022/15) *Tillsyn* är den marknadskontroll i form av verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av tillsynsmyndigheterna för att se till att produkterna överensstämmer med de krav som fastställs i tillämplig lagstiftning och med skyddet av allmänna intressen som omfattas av den lagstiftningen.

4) *Tillbakadragande* är åtgärder för att hindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden.

5) *Utsläppande på marknaden* är tillhandahållande av en produkt för första gången på unionsmarknaden.

6) upphävd (2022/15).

7) *Produkt som utgör en risk* är en produkt som kan inverka negativt på människors hälsa och säkerhet i allmänhet, och på den allmänna säkerheten samt på andra allmänna intressen i en omfattning som går utöver vad som anses rimligt och godtagbart under normala eller rimligen förutsebara användningsförhållanden för den berörda produkten, inklusive användningstid och, i förekommande fall, krav som gäller produktens ibruktagande, installation och behov av underhåll.

8) *Riskbedömning* är identifiering av verkningar samt bestämmande av riskernas omfattning och bedömning av deras betydelse.

9) (2022/15) *Ekonomisk aktör* är ekonomiska aktörer enligt de lagar som nämns i 1 § 1 mom. eller enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen.

10) (2022/15) *Produkt som inte överensstämmer med kraven* är en produkt som inte uppfyller de krav som anges för denna i de lagar som nämns i 1 § eller i tillämplig harmoniserad unionslagstiftning.

11) *Allvarlig risk* är sådana situationer som orsakar risker som kräver ett snabbt ingripande och en snabb uppföljning, också i de fall där följdverkningarna inte är omedelbara.

12) (2022/15) *Onlinegränssnitt* är en programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som drivs av en ekonomisk aktör eller för dennas räkning och som tjänar till att ge slutanvändarna tillgång till den ekonomiska aktörens produkter.

3 §. Godkännande av anmäلت organ

En produkt som omfattas av bestämmelserna i landskapslagen (2017:47) om tillämpning på Åland av lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper ska bedömas av ett anmäلت organ.

2 kap. Ordnannde av tillsynen

4 §. Tillsynsmyndighet

Landskapsregeringen är tillsynsmyndighet enligt denna lag.

I rikets lag om marknadskontrollen av vissa produkter (FFS 1137/2016) finns särskilda bestämmelser om tullens ansvar vid gränskontroll samt om säkerhets- och kemikalieverkets ansvar för marknadskontroll av produkter i frågor som hör till rikets behörighet.

I landskapslagen (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier finns bestämmelser om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet i frågor som rör kemikalier.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är tillsynsmyndighet enligt landskapslagen om tobak och relaterade produkter, landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, landskapslagen om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen och lagen om leksakers säkerhet enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om konsument säkerhet samt för produkter som avses i 27b § 1 mom. i landskapslagen om miljöskydd. (2023/80)

5 §. (2022/15) Skötseln av uppgifter och uppgifternas prioriteringsordning

Tillsynsmyndigheten ska sköta sina uppgifter på ett så effektivt och utifrån en riskbedömning så ändamålsenligt sätt som möjligt. Om omständigheterna det fordrar ska en prioritering av uppgifterna göras. Vid riskbedömningen ska de faktorer som avses i artikel 11.3 i marknadskontrollförordningen beaktas.

6 §. (2022/15) Tillsynsplan

För tillsynen av produkter som omfattas av tillämpningsområdet för de lagar som nämns i 1 § ska tillsynsmyndigheten göra en tillsynsplan där bestämmelserna i artikel 13 i marknadskontrollförordningen ska beaktas.

3 kap. Tillsynsåtgärder

7 §. (2022/15) Tillsynsmyndighetens rätt att få information av ekonomiska aktörer

Tillsynsmyndigheten har rätt att av en ekonomisk aktör få sådan information som är nödvändig för tillsynen. Denna information kan omfatta de uppgifter som avses i artikel 14.4 a och b i marknadskontrollförordningen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att av den ekonomiska aktören få sådana för tillsynen nödvändiga upplysningar som behövs för att verifiera ägare av onlinegränssnitt.

8 §. Rätt att företa inspektioner

Tillsynsmyndigheten har för fullgörande av tillsyn i enlighet med denna lag rätt att få tillträde till och utföra inspektioner i de lokaler där sådan verksamhet bedrivs som avses i de lagar som nämns i 1 § eller i vilka uppgifter förvaras som är betydelsefulla för tillsynen. Inspektioner får inte utföras i lokaler som används för permanent boende, om inte annat särskilt föreskrivs i de lagar som nämns i 1 §.

Vid inspektioner tillämpas bestämmelserna i 34 § förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

9 §. Rätt att ta produkter för undersökning

Tillsynsmyndigheten har rätt att ta produkter för undersökning, om det är nödvändigt för tillsynen av om produkterna överensstämmer med kraven. Vad som i denna paragraf föreskrivs om produkter tillämpas också på prover eller delar som tas från produkterna.

Tillsynsmyndigheten ska på yrkande från en ekonomisk aktör ersätta en produkt som avses i 1 § enligt gängse pris, om det inte framgår att produkten inte överensstämmer med kraven.

Om en produkt inte överensstämmer med kraven och bristen på överensstämmelse är betydlig, kan tillsynsmyndigheten ålägga den ekonomiska aktören att ersätta kostnaderna för anskaffning, testning och undersökning av produkten. Ersättningen för kostnaderna är direkt utsökningsbar från den ekonomiska aktören i den ordning som gäller enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

9a §. (2022/15) Rätt att skaffa produkter under annan identitet

Tillsynsmyndigheten har rätt att ta produkter för undersökning under annan identitet, om det är nödvändigt för tillsynen av att produkterna överensstämmer med kraven. Vad som föreskrivs i 9 § 2 och 3 mom. tillämpas också när en produkt har tagits för undersökning under annan identitet.

Tillsynsmyndigheten ska informera den ekonomiska aktören och en personuppgiftsansvarig som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) om användningen av annan identitet så snart denna information kan lämnas utan att syftet med användningen av annan identitet äventyras.

10 §. Rätt att använda prover som tagits av andra

Tillsynsmyndigheten har, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållandet av information, rätt att använda prover eller produkter som inhämtats av någon annan för sådana undersökningar som behövs för tillsynen.

11 §. (2021/98) Rätt att få information av myndigheter

Tillsynsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelser rätt att av en annan myndighet få sådan information som är nödvändig för tillsynen.

12 §. (2021/98) Rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Tillsynsmyndigheten får utan hinder av sekretessbestämmelser lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemligheter eller en enskilds personliga förhållanden till en

1) åklagare för åtalsprövning och till polisen och andra förundersökningsmyndigheter om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som åligger myndigheten för förebyggande eller utredning av brott,

2) myndighet inom räddningsväsendet, till polismyndigheten eller till en annan myndighet som utövar tillsyn över produktlagstiftningen, om utlämnande av information är nödvändigt för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter eller till en

3) annan än i punkt 1 eller 2 avsedd behörig riksmyndighet om det är nödvändigt för riksmyndighetens fullgörande av en förpliktelse som rör gränskontroll eller standarder eller som annars grundar sig på Europeiska unionens rättsakter eller på en internationell överenskommelse som är bindande för landskapet.

13 §. Anlitande av utomstående experter

Tillsynsmyndigheten har rätt att anlita utomstående experter vid undersökning, testning och bedömning av en produkts överensstämmelse med kraven.

Utomstående experter får assistera tillsynsmyndigheten vid sådana inspektioner som avses i denna lag.

En utomstående expert ska ha sådan sakkännedom och kompetens som uppgifterna kräver.

På en utomstående expert tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (FFS 412/1974).

14 §. Handräckning av polisen

Polisen är skyldig att ge tillsynsmyndigheten handräckning för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de lagar som nämns i 1 §.

Bestämmelser om handräckning av polisen finns i polislagen (2013:87) för Åland.

15 §. Produkters överensstämmelse med kraven

En produkt anses överensstämma med kraven om den uppfyller de krav som anges i de lagar som nämns i 1 §.

Trots att en produkt uppfyller de krav som anges i de lagar som avses i 1 mom., kan tillsynsmyndigheten meddela föreläggande eller förbud enligt 16-21 §§, om det visar sig att produkten trots det utgör en allvarlig risk för människors hälsa, säkerhet och egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 §.

16 §. Åtgärdsföreläggande

Tillsynsmyndigheten kan förelägga en ekonomisk aktör att på det sätt som en myndighet bestämmer, och inom en skälig tid som en myndighet bestämmer, vidta korrigerande åtgärder för att se till att en produkt eller dokumentationen och informationen om produkten överensstämmer med kraven, om

1) produkten eller dokumentationen och informationen om produkten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran ges in till tillsynsmyndigheten eller

2) produkten under normala eller rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 §.

Om de förfaranden som gäller en produkt inte överensstämmer med kraven, kan tillsynsmyndigheten meddela ett föreläggande enligt 1 mom. att vidta korrigerande åtgärder för att få förfarandena att överensstämma med kraven. (2022/15)

J 9 LL (2017:37) om marknadskontrollen av vissa produkter

17 §. Förbud

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda en ekonomisk aktör att tillverka en produkt, släppa ut eller tillhandahålla den på marknaden eller på något annat sätt överlåta den, om

1) den ekonomiska aktören trots ett föreläggande enligt 16 § inte vidtar korrigerande åtgärder eller om ett föreläggande enligt 16 § inte kan anses vara tillräckligt,

2) produkten eller dokumentationen och informationen om produkten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran lämnas till tillsynsmyndigheten eller

3) produkten under normala eller rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 §.

Tillsynsmyndigheten kan utöver förbudet enligt 1 mom. förelägga den ekonomiska aktören att dra tillbaka produkten från marknaden samt bestämma om andra åtgärder som behövs för att begränsa tillhandahållandet av produkten på marknaden.

18 §. Återkallelse

Tillsynsmyndigheten kan förelägga en ekonomisk aktör att från marknaden och av slutanvändaren återta en produkt som medför risk för människors hälsa, säkerhet och egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 § och i stället överlämna en motsvarande eller liknande produkt som överensstämmer med kraven eller att häva köpet om ett sådant föreläggande som avses i 16 § eller ett sådant förbud eller föreläggande som avses i 17 § inte är tillräckligt.

Om ett föreläggande enligt 16 § eller ett förbud enligt 17 § inte är tillräckligt och den bristande överensstämmelsen fortsätter trots föreläggandet eller förbudet kan ett föreläggande enligt 1 mom. meddelas också om dokumentationen och informationen om produkten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran lämnas till tillsynsmyndigheten och bristerna är allvarliga.

Om det anses tillräckligt för att avvärja en risk som föranleds av en produkt som avses i 1 mom., kan tillsynsmyndigheten i stället för att återta en produkt som finns hos slutanvändaren förelägga den ekonomiska aktören att reparera eller låta reparera produkten så att den risk som föranleds av ett fel eller en brist i produktens konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om produkten avvärjs.

19 §. Bestämmelser som kompletterar förbudet och föreläggandena

En ekonomisk aktör ska inom en skälig tid som tillsynsmyndigheten bestämmer lämna myndigheten en redogörelse för hur ett sådant förbud eller föreläggande av myndigheten som avses i 16–18 §§ eller 20–24 §§ har fullföljts.

Tillsynsmyndigheten kan ålägga en ekonomisk aktör att säkerställa att nödvändiga åtgärder till följd

av myndighetens föreläggande eller förbud enligt 1 mom. vidtas också i fråga om de produkter som aktören släppt ut på marknaden eller tillhandahållit på marknaden i andra medlemsstater inom den Europeiska unionen eller inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

20 §. Tillfälligt förbud

Om det är uppenbart att en produkt kan strida mot kraven eller att produkten under normala och rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 §, kan tillsynsmyndigheten besluta att ett förbud som meddelas enligt 17 § 1 mom. ska vara tillfälligt under den tid saken utreds.

Det tillfälliga förbudet gäller tills tillsynsmyndigheten avgör saken slutligt. Tillsynsmyndigheten ska avgöra saken skyndsamt.

21 §. Informationsföreläggande

Om tillsynsmyndigheten har meddelat ett föreläggande eller förbud enligt 16–24 §§ eller 22–25 §§ eller om en produkt eller användningen av den är förknippad med risk för egendom samt miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 §, får tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att inom en bestämd tid informera om saken på det sätt som myndigheten bestämmer. Om det är ändamålsenligt för att trygga användarnas eller allmänna viktiga intressen får tillsynsmyndigheten dessutom ålägga den ekonomiska aktören att ge slutanvändarna behövliga uppgifter och anvisningar.

21a §. (2022/15) Befogenheter i samband med onlinegränssnitt och domännamn

Om en produkt medför allvarlig risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen som avses i de lagar som nämns i 1 § 1 mom., får tillsynsmyndigheten, om det är nödvändigt för att undanröja den allvarliga risken, ålägga tjänsteleverantören att från ett onlinegränssnitt avlägsna innehåll som hänvisar till en produkt. Tillsynsmyndigheten får under samma förutsättningar ålägga tjänsteleverantören att när slutanvändaren använder ett onlinegränssnitt visa en tydlig varning om den risk som produkten medför.

Om ett åläggande som avses i 1 mom. inte har iakttagits får tillsynsmyndigheten

1) ålägga tjänsteleverantören att förhindra eller begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt eller att ta bort ett onlinegränssnitt, eller

2) ålägga den som förvaltar ett domännamnsregister eller registreraren att radera ett domännamn eller att registrera domännamnet i tillsynsmyndighetens namn.

Tillsynsmyndigheten kan även interimistiskt meddela ett föreläggande enligt 1 och 2 mom. Det interimistiska föreläggandet gäller tills tillsynsmyndigheten avgör saken slutgiltigt. Tillsynsmyndigheten ska avgöra saken skyndsamt.

Innan tillsynsmyndigheten meddelar ett föreläggande enligt 1–3 mom. ska den ge mottagaren av

beslutet samt den ekonomiska aktören tillfälle att bli hörd, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

22 §. Föreläggande om förstöring

Om en produkt väsentligt avviker från gällande produktsäkerhetskrav och om de förelägganden och förbud som avses i 16-21 §§ inte kan anses tillräckliga, får tillsynsmyndigheten bestämma att en produkt som en ekonomisk aktör har i sin besittning eller en produkt som lämnats tillbaka till den ekonomiska aktören med stöd av 18 §, ska förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, besluta om andra åtgärder beträffande produkten.

23 §. Information till anmälda organ om tillsynsåtgärder

Tillsynsmyndigheten ska informera det behöriga anmälda organet om åtgärder som tillsynsmyndigheten riktat mot en ekonomisk aktör med anledning av en produkt som strider mot kraven.

24 §. Information om en produkts bristande överensstämmelse med kraven

Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål informera landskapsregeringen, rikets berörda tillsynsmyndigheter, den Europeiska kommissionen och andra medlemsstater i den Europeiska unionen och det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om ett beslut som den fattat med stöd av en bestämmelse i 15–18 §§, om tillsynsmyndigheten bedömer att en produkts bristande överensstämmelse med kraven inte är begränsade endast till åländskt territorium.

4 kap. Särskilda bestämmelser

25 §. Vite och hot om tvångsutförande

Tillsynsmyndigheten får förena ett förbud eller föreläggande som den meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden utförs på den försumliges bekostnad.

26 §. Sökande av ändring

I 25 § självstyrelselagen finns bestämmelser om besvär. Ändring i ett beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande får dock sökas på det sätt som anges i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

Ett beslut som tillsynsmyndigheten har fattat ska iakttas trots att det har överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

27 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

Lagen tillämpas också på sådana produkter som har släppts ut på marknaden före lagens ikraftträdande och som får tillhandahållas på marknaden vid ikraftträdandet av de lagar som nämns i 1 §.

De ärenden som hade inletts före ikraftträdandet av denna lag behandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/60):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2023. Lagen tillämpas dock först från och med den 28 juni 2025.

J 10 Landskapslag (2017:47) om tillämpning på Åland av lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lag om anmälda organ för vissa produktgrupper (FFS 278/2016) ska tillämpas i landskapet med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

Denna lag innehåller bestämmelser om godkännande av organ för bedömning av överensstämmelse med kraven för produkter som omfattas av tillämpningsområdet för landskapslagen (2017:40) om tillämpning på Åland av rikets hiss säkerhetslag, landskapslagen (2017:43) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven, landskapslagen (2017:45) om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar, landskapslagen (2017:46) om tillämpning på Åland av lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven, landskapslagen (2017:38) om tillämpning på Åland av rikets elsäkerhetslag och landskapslagen (2019:64) om tillämpning på Åland av gasanordningslagen, som anmälda organ och om de skyldigheter som gäller dessa organs verksamhet. (2019/65)

2 §. Myndighetsutövning

Med avvikelse från 5 § 1 mom. i lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper, är landskapsregeringen i fråga om ett på Åland etablerat organ behörig myndighet, om ansökan gäller att till anmälda organ utse organ för bedömning av sådana produkters överensstämmelse med kraven som omfattas av tillämpningsområdet för de författningar som avses i 1 § 3 mom. Landskapsregeringen övervakar de anmälda organ som den har godkänt.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

J 11 Landskapslag (2023:59) om tillämpning av lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter (FFS 102/2023) ska inom landskapets behörighet tillämpas på Åland med de avvikelser som följer av denna lag. Ändras lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter ska ändringen gälla på Åland från tidpunkten från dess ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

J 12 LL (2017:43) om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven

Genom denna lag genomförs delvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, *tillgänglighetsdirektivet*, inom lagtingets lagstiftningsbehörighet.

2 §. Avvikelser

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 9 § 4 mom. och 11 § 4 mom. 3 punkten i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter ska en EU-försäkrans om överensstämmelse, bruksanvisning och säkerhetsföreskrift endast upprättas på svenska.

3 §. Hänvisningar

Inom lagtingets lagstiftningsbehörighet ska hänvisningen till

1) lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (FFS 306/2019) i 2 § i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter, avse landskapslagen (2019:7) om tillgängliga digitala tjänster.

2) lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (FFS 1137/2016) i 16 § 4 mom. i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter, avse 24 § i landskapslagen (2017:37) om marknadskontrollen av vissa produkter.

3) lagen om offentlig upphandling och koncession (FFS 1397/2016) och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (FFS 1398/2016) i 6 § 4 mom. i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter avse landskapslagen (2017:80) om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling.

4 §. Behörig myndighet

Den allmänna styrningen av tillsynen över denna lag utövas av Ålands landskapsregering.

Ålands landskapsregering fungerar som den marknadskontrollmyndighet som avses i 16 § 1 mom. i lagen om tillgänglighetskrav för vissa produkter.

5 §. Påföljder

Bestämmelser om åtgärder finns i 3 kap. landskapslagen om marknadskontrollen av vissa produkter.

6 §. Ändringsökande

I 25 § i självstyrelselagen (1991:71) för Åland finns bestämmelser om besvär. Ändring i ett beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite får dock sökas på det sätt som anges i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

7 §. Närmare bestämmelser

Statsrådets förordningar med närmare bestämmelser om tillgänglighetskrav för vissa produkter ska iakttas i landskapet, om inte landskapsregeringen inom ramen för lagtingets lagstiftningsbehörighet genom landskapsförordning beslutat om avvikelser från riksbestämmelserna.

8 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2023. Lagen tillämpas dock först från och med den 28 juni 2025.

Produkter som tjänsteleverantörer använder vid tillhandahållandet av tjänster ska bringas i överensstämmelse med denna lag senast den 28 juni 2030.

Självbetjäningsterminaler som har tagits i bruk före den 28 juni 2025 ska med avvikelse från 2 mom. bringas i överensstämmelse med kraven i denna lag inom 20 år från det att terminalerna togs i bruk.

J 12 Landskapslag (2017:43) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (FFS 180/2015), nedan kallad pyrotekniklagen, ska tillämpas i landskapet med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i pyrotekniklagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Myndighetsutövning

De förvaltningsuppgifter som enligt pyrotekniklagen ankommer på tillsynsmyndigheter ska i landskapet handhas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i pyrotekniklagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Språkkrav

Anvisningar, anteckningar och annan information som enligt pyrotekniklagen ska finnas på eller i slutning till pyrotekniska artiklar som säljs eller används i landskapet ska vara avfattade åtminstone på svenska.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av pyrotekniklagen ska tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2017:44) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om pyrotekniska artiklar.

6 §. Straffbestämmelser

Utöver straffbestämmelserna i 46 § i pyrotekniklagen ska bestämmelserna i 44 kap. 11 § i strafflagen (FFS 39/1889) om straff för brott mot bestämmelserna om explosiva varor tillämpas i landskapet.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

8 §. Övergångsbestämmelser

Pyrotekniska artiklar som har släppts ut på marknaden före ikraftträdandet av denna lag, vilkas överens-

stämme med kraven har verifierats i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, får hållas tillgängliga på marknaden när denna lag träder i kraft. De intyg om överensstämmelse som hänför sig till dessa produkter förblir i kraft.

J 13 Landskapsförordning (2017:44) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om pyrotekniska artiklar

1 §. Inledande bestämmelse

Med de avvikelser som anges i denna förordning ska Statsrådets förordning om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (FFS 719/2015) tillämpas i landskapet.

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt de riksförfattningar som avses i 1 § ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Gemensamma bestämmelser om avvikelser från rikslagstiftningen

Hänvisningar i de riksförfattningar som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftningen ska i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. I kraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017. Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

J 14 Landskapslag (2017:45) om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (FFS 1139/2016), nedan kallad ATEX-lagen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i ATEX-lagen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Avvikelser från tillämpning av bestämmelser i ATEX-lagen

På Åland gäller följande avvikelser från bestämmelserna i ATEX-lagen:

1) Den information som enligt 14 § 3 mom. och 15 § 2 mom. i ATEX-lagen ska lämnas till Säkerhets- och kemikalieverket, ska på Åland lämnas till landskapsregeringen, till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

2) Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet i enskilda fall meddela föreskrifter i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § 2 mom. i ATEX-lagen.

3) Bestämmelsen i 25 § i ATEX-lagen ska inte tillämpas på Åland till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i ATEX-lagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet på Åland avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Språkkrav

EU-försäkringen om överensstämmelse eller försäkringen om överensstämmelse ska på Åland vara avfattad åtminstone på svenska.

Märkningarna, säkerhetsinformationen och bruksanvisningarna ska på Åland finnas åtminstone på svenska. Importörens skyldighet som följer av 14 § 2 mom. 6 punkten i ATEX-lagen respektive distributörens skyldighet som följer av 15 § 1 mom. 3 punkten i ATEX-lagen, innebär på Åland en skyldighet att säkerställa respektive kontrollera att den dokumentation som enligt nämnda paragrafer ska åtfölja produkten, är avfattad åtminstone på svenska.

Den information och dokumentation som enligt 20 § i ATEX-lagen ska lämnas till tillsynsmyndigheterna, ska på Åland vara avfattad åtminstone på svenska.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av ATEX-lagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2017:48) om tillämpning på Åland av förordningen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar.

6 §. Straffbestämmelse

Vid tillämpning av straffbestämmelsen i 24 § 1 mom. 9 och 11 punkten i ATEX-lagen ska skyldigheten att underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om fara, gälla gentemot landskapsregeringen, till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

För det fall att informationsskyldigheten enligt 1 mom. överförs till en riksmyndighet genom en överenskommelseförordning, ska informationsskyldigheten gälla gentemot den riksmyndighet som enligt överenskommelseförordningen utövar tillsynen.

7 §. I kraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

8 §. Övergångsbestämmelser

Produkter som har släppts ut på marknaden före ikraftträdandet av denna lag, vilkas överensstämmelse med kraven har verifierats i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, får hållas tillgängliga på marknaden efter ikraftträdandet av denna lag. De intyg om överensstämmelse som hänför sig till dessa produkter förblir i kraft.

J 15 LF (2017:48) om krav i explosionsfarliga omgivningar

J 15 Landskapsförordning (2017:48) om tillämpning på Åland av förordningen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar

1 §. Förordningens tillämpningsområde

Statsrådets förordning om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar (FFS 1439/2016), nedan ATEX-förordningen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som följer av denna förordning.

Ändringar av ATEX-förordningen ska tillämpas på Åland från det att det träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

2 §. Hänvisningar

Hänvisningar i ATEX-förordningen till bestämmelser i rikslagsstiftningen ska inom landskapets behörighet på Åland avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

J 16 Landskapslag (2017:46) om tillämpning på Åland av lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven (FFS 1140/2016) ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Avvikelser från tillämpning av bestämmelser i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven

På Åland gäller följande avvikelser från bestämmelserna i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven:

1) Den information som enligt 14 § 3 mom. och 15 § 2 mom. i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska lämnas till Säkerhets- och kemikalieverket, ska på Åland lämnas till landskapsregeringen, till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

2) Bestämmelsen i 24 § i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska inte tillämpas på Åland till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven till bestämmelser i rikslagsstiftningen ska inom landskapets behörighet på Åland

avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Språkkrav

Märkningarna, säkerhetsinformationen och anvisningarna samt de dokument som åtföljer den explosiva varan ska på Åland finnas åtminstone på svenska. Importörens skyldighet enligt 14 § 2 mom. 6 punkten i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven respektive distributörens skyldighet enligt 15 § 1 mom. 3 punkten i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven innebär på Åland en skyldighet att säkerställa respektive kontrollera att den dokumentation som enligt nämnda paragrafer ska åtfölja produkten, är avfattad åtminstone på svenska.

Den information och dokumentation som enligt 18 § i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska lämnas till tillsynsmyndigheterna, ska på Åland vara avfattad åtminstone på svenska.

Anvisningar och säkerhetsinformation som åtföljer varan och som importören enligt straffbestämmelsen i 23 § 2 mom. har skyldighet att säkerställa att är avfattade på finska och svenska, ska i landskapet vara avfattade åtminstone på svenska.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2017:49) om tillämpning på Åland av förordningen om explosiva varors överensstämmelse med kraven.

6 §. Straffbestämmelse

Vid tillämpning av straffbestämmelsen i 23 § 1 mom. 10 och 12 punkterna i lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven, ska skyldigheten att underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om fara gälla gentemot landskapsregeringen, till den del det är fråga om Ålands lagstiftningsbehörighet.

För det fall att informationsskyldigheten enligt 1 mom. överförs till en riksmyndighet genom en överenskommelseförordning, ska informationsskyldigheten gälla gentemot den riksmyndighet som enligt överenskommelseförordningen utövar tillsynen.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

8 §. Övergångsbestämmelser

Produkter som har släppts ut på marknaden före ikraftträdandet av denna lag, vilkas överensstämmelse med kraven har verifierats i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, får hållas tillgängliga på marknaden efter ikraftträdandet av denna lag. De intyg om överensstämmelse som hänförs till dessa produkter förblir i kraft.

J 17 Landskapsförordning (2017:49) om tillämpning på Åland av förordningen om explosiva varors överensstämmelse med kraven

1 §. Förordningens tillämpningsområde

Statsrådets förordning om explosiva varors överensstämmelse med kraven (FFS 1440/2016) ska tillämpas på Åland med de avvikelser som följer av denna förordning.

Ändringar av statsrådets förordning om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska tillämpas på Åland från det att det träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

2 §. Avvikelser från tillämpning av bestämmelser förordning om explosiva varors överensstämmelse med kraven

Den information som enligt 8 § 4 mom. och 11 § 5 punkten i förordningen om explosiva varors överensstämmelse med kraven ska begäras från eller lämnas till Säkerhets- och kemikalieverket, ska på Åland begäras från eller lämnas till landskapsregeringen, till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisningar

Hänvisningar i statsrådets förordning om explosiva varors överensstämmelse med kraven till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet på Åland avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.

J 18 Landskapslag (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

1 §. För att upprätthålla allmän säkerhet och förebygga och avvärja skador på person, miljö och egendom skall lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005), nedan kallad kemikaliesäkerhetslagen, tillämpas i landskapet Åland med de undantag som följer av denna lag.

Ändringar av kemikaliesäkerhetslagen skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

Anvisningar, anteckningar eller annan information som enligt de i 1 mom. och 8 § avsedda författningarna skall finnas på kemikalier och explosiva varor skall i landskapet vara avfattade åtminstone på svenska, om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beviljar undantag från kravet.

2 §. De förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 och 8 §§ ankommer på statens myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Landskapsregeringen övervakar att bestämmelserna i de författningar som avses i 1 och 8 §§ följs. För övervakningen kan landskapsregeringen anlita riksmyndigheter.

Om den övervakning som avser arbetarskyddet finns särskilda bestämmelser.

Se arbetarskyddslag (FFS 738/2002).

4 §. Hänvisas i kemikaliesäkerhetslagen till andra bestämmelser i rikslagstiftningen skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

5 §. Bestämmelserna i 132 § kemikaliesäkerhetslagen skall inte tillämpas i landskapet.

6 §. Den som äger eller innehar en oljecistern av en i landskapsförordning angiven konstruktion och minst storlek skall se till att cisternen besiktigas regelbundet under förutsättning att cisternen alltjämt är i bruk. Om det vid besiktningstillfället kan konstateras att cisternen är i ett sådant skick att risk för oljeskador föreligger skall cisternen repareras eller tas ur bruk. En cistern som orsakar omedelbar fara skall genast tas ur bruk.

Bestämmelserna i 55 § kemikaliesäkerhetslagen skall även tillämpas vid besiktning av oljecisterner belägna ovan jord.

7 §. Utöver straffbestämmelserna i 125 § kemikaliesäkerhetslagen skall bestämmelserna i 44 kap. 11 § strafflagen (FFS 39/1889) om straff för brott mot bestämmelserna om explosiva varor tillämpas i landskapet.

Även bestämmelserna i 44 kap. 12 § i strafflagen om straff för ovarsam hantering av en farlig kemikalie eller explosiv vara eller en sådan produkt som avses i 5 kap. kemikaliesäkerhetslagen skall tillämpas i landskapet.

På brott mot bestämmelserna om explosiva varor och på ovarsam hantering tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/44)

8 §. Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av kemikaliesäkerhetslagen skall tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Landskapsregeringen kan, inom landskapets behörighet, i landskapsförordning besluta om genomförandet i landskapet av EG:s direktiv rörande angelägenheter som avses i denna lag.

Se LF (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och LF (2013:107) om externa räddningsplaner.

9 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1971:12) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

J 19 Landskapsförordning (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

1 §. Upphävd (2012/44).

2 §. (2019/67) *Bestämmelser om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor*

Följande riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen ska tillämpas i landskapet:

1) Förordningen om användning av väte eller annan brännbar gas som påfyllningsgas för ballonger (FFS 109/1973).

2) Förordningen om tändvätskor för grillkol (FFS 947/1973).

3) Handels- och industriministeriets beslut om periodisk besiktning av underjordiska oljecisterner (FFS 344/1983).

4) 5 och 6 kapitlet i handels- och industriministeriets beslut om brännbara vätskor (FFS 313/1985).

5) Handels- och industriministeriets beslut om oljedningsaggregat (FFS 314/1985).

6) upphävd (2022:19).

7) Statsrådets förordning om förebyggande av fara som explosiv atmosfär orsakar arbetstagare (FFS 576/2003).

8) Statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (FFS 551/2009).

9) Statsrådets förordning om säkerhetskraven vid industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 856/2012).

10) Statsrådets förordning om säkerhetskraven för flytgasanläggningar (FFS 858/2012).

11) Statsrådets förordning om övervakning av hanteringen och upplagringen av farliga kemikalier (FFS 685/2015).

12) Statsrådets förordning om övervakning av tillverkningen och upplagringen av explosiva varor (FFS 819/2015).

13) Statsrådets förordning om säkerhetskraven vid tillverkning, hantering och upplagring av explosiva varor (FFS 1101/2015).

14) Statsrådets förordning om utrustning i anslutning till gasanordningar och gasanordningarnas drifttryck (FFS 852/2018).

3 §. (2019/67) *Bestämmelser som rör både kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor*

Följande riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier ska tillämpas i landskapet:

1) Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av farliga kemikalier på distributionsstation (FFS 415/1998).

2) 8 kapitlet i förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 59/1999).

3) Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av bensin (FFS 181/2000).

4§. *Undantag från bestämmelser i de riksförfattningar som anges i 1, 2 och 3 §§*

Handels- och industriministeriets beslut om periodisk besiktning av underjordiska oljecisterner (FFS 344/1983), nedan kallat besiktningsbeslutet, ska även tillämpas på cisterner ovan jord vilkas volym överstiger 2 m³ dock så att sådana cisterner ska besiktas första gången innan 25 år förflutit från den tidpunkt cisternen tagits i bruk första gången. Cisterner ovan jord som vid besiktning konstaterats vara oskadade ska besiktas på nytt senast 10 år efter besiktningstillfället.

Om en metallisk cistern inte kan besiktas inifrån såsom anges i besiktningsbeslutet ska den utsättas för ett sådant tryckprov som avses i beslutets 7 § och besiktas visuellt på det sätt som är möjligt. Om läckage inte konstateras vid tryckprovet och betydande skador i övrigt inte kan konstateras på cisternen ska den besiktas på nytt senast 5 år efter besiktningstillfället. Beslutet ska inte tillämpas på dubbelmantlade oljecisterner och med dem jämförbara oljecisterner med läckagevarningssystem.

3 mom. upphävt (2016/7).

Förordningen om verifiering av explosiva varors överensstämmelse med kraven (FFS 1384/1994) ska tillämpas så att av vederbörande riksmyndighet utförd godkännande av explosiv vara och verifiering av explosiva varors överensstämmelse med uppställda krav ska vara gällande också i landskapet.

5 mom. upphävt (2017:50).

6 mom. upphävt (2012:45).

Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av farliga kemikalier på distributionsstation (FFS 415/1998) ska i landskapet tillämpas även på distributionsenheter i enskilt bruk där cisternernas totala volym är 3 m³ eller mer.

5§. *Särskilda bestämmelser*

Ändringar av de riksförfattningar som anges i 1-3 §§ ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen i ovannämnda författningar ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

6§. *Ikraftträdelsebestämmelser*

Denna förordning träder ikraft den 1 januari 2008.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2004:14) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier.

7§. *Övergångsbestämmelser*

Cisterner, belägna ovan jord, som har tagits i bruk före den 1 januari 1986 ska besiktas före den 1 januari 2011. Detsamma gäller för cisterner, belägna ovan jord, för vilka det inte kan fastställas när de tagits i bruk men det med fog kan antas att de tagits i bruk före den 1 januari 1986.

J 20 Landskapslag (2022:18) om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler

1 §. Syfte och tillämpningsområde

För att trygga säkerheten hos och den fria rörligheten för aerosoler ska lagen om överensstämmelse med kraven för aerosoler (FFS 794/2020), aerosollagen, tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Aerosollagen ska tillämpas på Åland sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Ändringar i aerosollagen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Hänvisningar i aerosollagen

Hänvisningar i aerosollagen till bestämmelser som har motsvarigheter i landskapslagstiftningen ska avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen. Med omprövning i 12 § i aerosollagen avses rättelse av fel i beslut i 8 kap. i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

3 §. Förvaltningsuppgifter

Förvaltningsuppgifter i aerosollagen som ankommer på statens myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen.

4 §. Språkkrav

De i 8 och 9 §§ i aerosollagen angivna uppgifterna, anvisningarna och tekniska dokumentationen ska finnas åtminstone på svenska.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som har utfärdats med stöd av aerosollagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen beslutar.

Se LF (2022:19) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om överensstämmelse med kraven för aerosoler.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2022.

Aerosoler som släppts ut på marknaden före ikraftträdandet av denna lag och för vilka överensstämmelse med kraven har säkerställts i enlighet med de bestämmelser som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag får tillhandahållas på marknaden efter ikraftträdandet av denna lag. De godkännanden av testningsmetoder som tillämpats vid slutkontroll av aerosoler och som beviljats före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft i beviljad omfattning.

J 21 Landskapsförordning (2022:19) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om överensstämmelse med kraven för aerosoler

1 §. Tillämpningsområde

Statsrådets förordning om överensstämmelse med kraven för aerosoler (FFS 834/2020), nedan *aerosol-*

förordningen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna förordning.

2 §. Ändringar av aerosolförordningen

Ändringar i aerosolförordningen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

3 §. Språkkrav

Den i 4 § i aerosolförordningen angivna märkning-
en ska finnas åtminstone på svenska.

4 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2022.

Genom denna förordning upphävs 2 § 6 punkten i landskapsförordningen (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

J 22 Landskapslag (1994:72) om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja gruvfyndigheter

1 §. Den som enligt bestämmelserna i 3 § landskapslagen (1957:11) om rätt att idka näring i landskapet Åland tillkommer allmän rätt att bedriva näring i landskapet har rätt att i landskapet på eget och annans område leta efter, inmuta och utnyttja fyndighet, som innehåller [i 2 § gruvlagen (FFS 503/1965)] avsedda gruvmineral med iakttagande i övrigt av bestämmelserna i gruvlagen.

Enskild och juridisk person som inte faller under bestämmelserna i 1 mom. kan av [landskapsstyrelsen] beviljas tillstånd att bedriva i momentet avsedd verksamhet.

Gruvlag (FFS 503/1965) har ersatts av gruvlag (FFS 621/2011).

2 §. Utan hinder av bestämmelserna i 1 § har den som är bosatt i landskapet rätt att leta efter, inmuta och utnyttja i paragrafen avsedd fyndighet, om det sker under de förutsättningar som anges i 11 § självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 november 1994 och genom lagen upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, 1 § gruvlagen sådan den var lydande vid utgången av år 1992.

J 23 Landskapslag (2019:64) om tillämpning på Åland av gasanordningslagen

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de i denna lag angivna avvikelser ska gasanordningslagen (FFS 502/2018) tillämpas på Åland.

Sker inom landskapets behörighet ändringar i den i 1 mom. angivna lagen ska de tillämpas på Åland från den tidpunkt de träder i kraft i riket.

J 24 LL (2015:102) om tillämpning av rikslagstiftning om elmarknaden

2 §. Förvaltningsuppgifter

Sådana i den i 1 § 1 mom. angivna lagen avsedda förvaltningsuppgifter som i riket ankommer på statens myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisningar

Hänvisas i gasanordningslagen till andra bestämmelser i rikslagstiftningen som äger motsvarighet i landskapslagstiftningen ska hänvisningarna anses avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

4 §. Bestämmelser som inte ska tillämpas

Bestämmelserna i 14 § i gasanordningslagen om delegationen för säkerhetsteknik ska inte tillämpas på Åland.

5 §. Språkkrav

De i 5 § i gasanordningslagen angivna märkningarna på, säkerhetsuppgifterna om och anvisningarna för gasanordningar samt de handlingar som åtföljer en gasanordning ska finnas åtminstone på svenska.

Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter enligt 11 § i gasanordningslagen innebär på Åland en skyldighet att säkerställa att informationen och dokumentationen som behövs i fråga om visandet av överensstämmelse med kraven för tillsynen över att denna lag iaktas och för lagens verkställighet, är avfattad åtminstone på svenska.

6 §. Straffbestämmelser

Vid tillämpning av straffbestämmelserna i 12 § 1 mom. 9, 12 och 13 punkterna i gasanordningslagen, ska skyldigheten att underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om fara gälla gentemot landskapsregeringen, till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet.

7 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av gasanordningslagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

8 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 september 2019.

Gasanordningar, tillbehör och utrustning som släppts ut på marknaden före denna lags ikraftträdande och vars överensstämmelse med kraven har säkerställts i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet får tillhandahållas på marknaden och tas i bruk efter lagens ikraftträdande.

De ärenden som blivit anhängiga innan denna lag trätt i kraft handläggs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

J 24 Landskapslag (2015:102) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om elmarknaden**1 §. Inledande bestämmelse**

Med de avvikelser som anges i denna lag tillämpas rikets bestämmelser om elenergi i

1) elmarknadslagen (FFS 588/2013), nedan kallad rikets elmarknadslag, samt

2) 3 och 4 kap. lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (FFS 590/2013), nedan kallad rikets tillsynslag, till den del bestämmelserna gäller elenergi.

Ändringar i rikslagstiftningen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltning

Om inte annat särskilt stadgas i annan landskapslag ska de förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § nämnda rikslagarna ankommer på statens myndigheter i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

I landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet finns särskilda bestämmelser om förvaltningsuppgifter som avses i 1 mom.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i en rikslag som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Avvikelse från rikets elmarknadslag

Med avvikelse från bestämmelserna i rikets elmarknadslag

1) 3 § 2 punkten är distributionsnät elnät med en märkspänning som är mindre än 45 kilovolt samt dithörande elstationer och elmateriel,

2) 3 § 14 punkten är småskalig elproduktion ett kraftverk eller en helhet som utgörs av flera kraftverk med en effekt på högst 500 kilovoltampere,

3) 10 och 60 §§ ska bestämmelserna om åtskillnad av aktörer för distributionssystem i elföretag, på grund av överförande av en viss elmängd i elnät, inte tillämpas på elföretag i landskapet,

4) 14-17 §§ krävs inte projektillstånd för byggande av högspänningsledning vid byggande av en elledning med en nominell spänning på minst 45 kilovolt, vid byggande av kraftverk med en märkeffekt överstigande 500 kilovoltampere samt elöverföringsanläggningar och elledningar för en nominell spänning på över 1 000 volt krävs att byggherren har anmält projektet till landskapsregeringen minst trettio dagar innan byggnadsarbetet påbörjas på en av landskapsregeringen fastställd elektronisk blankett,

5) 31 § är ett stamnät ett landskapsomfattande enhetligt elöverföringsnät som består av elledningar med en nominell spänning på 45 kilovolt eller mer, transformator- och kopplingsstationer och andra anläggningar vilka är under kontroll av den systemansvariga för stamnätet samt en sammanlänkning för en

nominell spänning på 45 kilovolt eller mer som är i en stamnätsinnehavares besittning.

6) 5 kap. om riksomfattande balansansvar och om riksomfattande balansavräkning svarar den systemansvarige i landskapet för att landskapets elsystem är tekniskt funktionsdugligt och driftsäkert, samt handhar de uppgifter som omfattas av ett landskapsomfattande balansansvar och en landskapsomfattande schablonavräkning.

7) 35 och 36 §§ är bestämmelserna om ministeriets yttrande inte tillämpliga i landskapet.

8) 40 § 1 mom. 4 punkten och 40 § 2 mom. rikets elmarknadslag om kvalitetskrav i fråga om stamnätets funktion är inte tillämpliga i landskapet.

9) 43 § om överföringsavgifter kan stamnätsinnehavaren utöver den överföringsavgift som hör till punktpriessättningen ta ut en separat överföringsavgift för import och export av el till och från sitt nät.

10) 49 § 1 mom. 1-3 punkterna om utveckling av informationsutbyte har den systemansvarige stamnätsinnehavaren i landskapet ett ansvar att i relevanta delar följa hur standarder för meddelandefrafiken samt procedurer för informationsutbyte utvecklas.

11) 74 § om balansavräkning gäller i landskapet att nätsinnehavares förbrukning ska beräknas på grund av mätning eller på grund av mätning och schablonavräkning.

12) 100 § om standardersättning på grund av avbrott i eldistributionen eller elleveransen så är inte bestämmelserna om standardersättning tillämpliga i landskapet.

13) 107 § om skadeståndsskyldighet så är inte bestämmelserna om begränsning av skadeståndslagens tillämplighet (FFS 412/1974) tillämpliga i landskapet samt

14) 110 § 2 mom. om arbete som äventyrar jordkabler och utredande av var jordkabler är placerade krävs inte i att uppgifterna ska vara tillgängliga i digital form.

5 §. *Avvikelse från rikets elmarknadslag som rör kvalitetskrav i fråga om distributionsnätets funktion*

Ett distributionsnät ska planeras, byggas och upprätthållas så att nätet uppfyller de krav i fråga om nätets driftsäkerhet och tillförlitlighet som en systemansvarig stamnätsinnehavare ställt, samt så att fel i distributionsnätet som uppkommit till följd av storm eller snöbelastning inte orsakar avbrott i eldistributionen på över

1) 48 timmar för nätanvändare inom detaljplaneområde på fasta Åland samt inom detaljplaneområde med fast vägförbindelse till fasta Åland,

2) 72 timmar för nätanvändare utanför detaljplaneområde på fasta Åland, utanför detaljplaneområde med fast vägförbindelse till fasta Åland samt inom detaljplaneområde utanför fasta Åland som har lin- eller reguljär färjetrafik till fasta Åland och

3) 96 timmar för nätanvändare utanför detaljplaneområde på öar utanför fasta Åland med lin- eller reguljär färjetrafik till fasta Åland.

Distributionsnätinnehavaren kan bestämma en målnivå för driftstället med avvikelse från 1 mom. 3 punkten i enlighet med de lokala förhållandena, om

1) driftstället finns på en ö som saknar reguljär färjetrafik och fast vägförbindelse till fasta Åland eller

2) driftställets årliga elförbrukning har varit högst 5 000 kilowattimmar under de tre föregående kalenderåren.

Med avvikelse från bestämmelserna i 52 § rikets elmarknadslag om utvecklingsplan för distributionsnät ska en utvecklingsplan innehålla uppgifter om distributionsnätinnehavarens geografiska verksamhetsområde, befintliga och planerade ellinjer samt om planerade åtgärder som förbättrar nätets driftsäkerhet och tillförlitlighet, i syfte att tillgodose kraven enligt denna paragraf. Till planen ska fogas en karta över verksamhetsområdet med översiktlig information om var ellinjer och andra elinstallationer finns eller planeras. Landskapsregeringen får meddela närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ges i utvecklingsplanen samt om hur planen ska lämnas till landskapsregeringen.

6 §. *Vite*

Landskapsregeringens kan förena ett åläggande i enlighet med denna lag med vite, i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen. Med avvikelse från bestämmelserna i rikets tillsynslag ska de grunder som där ges för påföljdsavgift i landskapet tillämpas avseende möjligheten att vid vite ålägga en näringsidkare att inom viss tid rätta till en överträdelse eller en försummelse.

7 §. *Förordning*

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen beslutar.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om hur schablonvärden ska beräknas samt hur de av en distributionsnätinnehavare ska meddelas till stamnätsinnehavaren.

I enlighet med bestämmelser i 4 kap. i rikets elmarknadslag ska nätinnehavare informera om gällande försäljningsvillkor och -priser för sina nättjänster samt om grunderna för hur de bestäms. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om vad informationen ska avse, hur den ska lämnas samt från vilken tidpunkt nätinnehavare ska lämna sådan information.

Se LF (2015:108) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om elmarknaden.

8 §. *Ändring*

Vid sökande av ändring ska bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen om förvaltningsrättskipning tillämpas.

9 §. *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft. Genom denna lag upphävs landskapslagen (1982:38) om elmarknaden i landskapet Åland.

J 25 LF (2015:108) om tillämpning av riksförfattningar om elmarknaden

Distributionsnätinnehavaren ska inom sitt ansvarsområde uppfylla de krav som ställs i 5 § 1 mom. 2-3 punkterna och 5 § 2 mom. senast inom 15 kalenderår efter lagens ikraftträdande. Kraven ska därefter uppfyllas senast inom sju kalenderår för minst 50 procent av alla distributionsnätanvändare, exklusive fritidsbostäder, och senast inom tio kalenderår efter lagens ikraftträdande för minst 75 procent av alla distributionsnätanvändare, exklusive fritidsbostäder.

Landskapsregeringen kan på ansökan av distributionsnätinnehavaren av vägande skäl förlänga verkställighetstiden i fråga om 75 procent av användarna av distributionsnätet med högst åtta kalenderår och av vägande skäl i fråga om alla användare av distributionsnätet med högst åtta kalenderår. För en sådan förlängning krävs att distributionsnätinnehavaren kan visa på väsentliga förändringar i förutsättningarna att uppnå utvecklingsplanens mål efter att lagen har trätt i kraft. Ansökan om förlängd verkställighetstid ska göras senast inom sju kalenderår efter lagens ikraftträdande.

Systemansvarig stamnätinnehavarens och elföretags beslut om villkor för tjänster och metoder för prissättning av tjänster förblir i kraft då denna lag träder i kraft, i enlighet med vad som stadgas i övergångsbestämmelserna i 40 § 1 mom. rikets tillsynslag.

Bestämmelsen i 12 § landskapsförordningen (1999:65) om elmarknaden om systemansvarig i landskapet förblir i kraft tills landskapsregeringen har förordnat en systemansvarig stamnätinnehavare.

Behörig myndighet ska efter denna lags ikraftträdande besluta om fastställande av näringsidkarens villkor för tjänster och metoder för prissättning av tjänsterna, så som avses i rikets tillsynslag, att träda i kraft vid en tidpunkt som myndigheten beslutar.

En sådan utvecklingsplan för distributionsnät som avses i 5 § 3 mom. ska första gången lämnas till landskapsregeringen senast inom tolv månader efter att denna lag har trätt i kraft. Landskapsregeringen kan på ansökan från en distributör bevilja anstånd under ytterligare högst sex månader med att lämna en sådan utvecklingsplan för distributionsnät. Landskapsregeringens rätt att kräva att distributionsnätinnehavaren ändrar planen upphör tolv månader efter det att en utvecklingsplan har lämnats till landskapsregeringen.

J 25 Landskapsförordning (2015:108) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om elmarknaden

1 §. Inledande bestämmelse

Med de avvikelser som anges i denna lag ska följande riksförfattningar tillämpas i landskapet:

- 1) Handels- och industriministeriets beslut om anmälan om ändring av ansvarsområde (FFS 827/1995).
- 2) Handels- och industriministeriets förordning om särredovisning av elfärsverksamheter (FFS 79/2005).
- 3) Handels- och industriministeriets förordning om operativa krav på åtskiljande av verksamheterna hos en eldistributionsnätinnehavare (FFS 922/2006).

4) Arbets- och näringsministeriets förordning om informationsutbytet i anslutning till utredningen av elleveranser (FFS 809/2008).

5) Statsrådets förordning om elmarknaden (FFS 65/2009).

6) Statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009).

7) Energimyndighetens föreskrift om skyldigheten för detaljförsäljare av el att anmäla elförsäljningsvillkoren och elförsäljningspriserna till Energimyndigheten (dnr 122/002/2014).

8) Energimyndighetens föreskrift om specificering av fakturor på elförsäljning och eldistribution (dnr 1097/002/2013).

9) Energimarknadsverkets föreskrift om nyckeltal för elnätsverksamheten och deras publicering (dnr 963/002/2011).

10) Energimarknadsverkets föreskrift om skyldigheten för elnätinnehavaren att underrätta Energimarknadsverket om nättjänstvillkoren och -priserna (dnr 317/001/2007).

11) Energimyndighetens föreskrift om publicering och anmälan till Energimyndigheten av detaljförsäljares nyckeltal (dnr 1185/002/2013).

12) Arbets- och näringsministeriets förordning om stamnätinnehavarens systemansvar (FFS 635/2013).

Ändringar i de riksförfattningar som avses i denna paragraf ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

SRF om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som förordningen hade innan den upphävdes den 1 november 2021 genom SRF om utredning och mätning av elleveranser (FFS 767/2021).

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Den systemansvarige stamnätinnehavaren ska utreda balansen för hela landskapet samt de övriga balansansvarigas balanser. Balansavräkningen ska resultera i balansavvikelsen mellan den systemansvarige stamnätinnehavaren och de övriga balansansvariga samt balansavvikelsen mellan landskapet och Sverige. Den systemansvarige stamnätinnehavaren ska också på begäran av en balansansvarig utreda schablonavräkningen i efterhand. Den systemansvarige stamnätinnehavaren ska meddela en balansansvarig leveranserna mellan systemansvarige stamnätinnehavaren och den balansansvarige. Till en part utanför landskapet ska den systemansvarige stamnätinnehavaren meddela de leveranser som sker via överföringsledningen.

3 §. Gemensamma bestämmelser om avvikelser från rikslagstiftningen

Hänvisningar i de riksförfattningar som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftningen ska i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. *Avvikelse från 1 § statsrådets förordning om elmarknaden*

Med avvikelse från 1 § statsrådets förordning om elmarknaden (FFS 65/2009) gäller i landskapet att den nättariff en elkund betalar ska berättiga till överföring av el på det nät till vilken kunden är ansluten samt på alla överliggande nät medräknat överföringsledningen till Sverige och dess anslutning till det svenska elnätet, så att kostnaderna för detta innefattas i tariffen.

5 §. *Avvikelse från 4 § statsrådets förordning om elmarknaden*

Med avvikelse från 4 § statsrådets förordning om elmarknaden (FFS 65/2009) gäller i landskapet att

1) en anmälan ska göras till landskapsregeringen av projekt där avsikten är att kraftverk med en märkeffekt överstigande 500 kilowatt samt elöverföringsanläggningar och elledningar för en nominell spänning på över 1 000 volt, en sådan anmälan ska också göras innan en sådan anläggning byggs ut, samt att

2) tillstånd inte krävs för att bygga en intern elledning i en fastighet eller inom en fastighetsgrupp.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att elanläggningen behövs för att trygga elöverföringen.

Landskapsregeringen kan besluta om restriktioner för byggande av luftledning.

Närmare bestämmelser om byggnadstillstånd kan meddelas av landskapsregeringen.

En distributionsnätsinnehavare har ensamrätt att bygga distributionsnät inom sitt ansvarsområde. Andra får bygga distributionsnät och anslutningsledning på ansvarsområdet om distributionsnätsinnehavaren ger sitt samtycke till det, ett sådant elnät ska anslutas till nätsinnehavarens nät om det uppfyller nätsinnehavarens rimliga villkor. Nätsinnehavaren har rätt att uppbära en skälig ersättning för att täcka kostnaderna för anslutandet av ett nät och för användningen av nätet.

För att bygga elöverförings- och distributionsanläggning inom ett område för vilket stads- eller byggnadsplan har fastställts, eller för vilket beslutats att stads- eller byggnadsplan ska göras, krävs stads- eller kommunfullmäktiges samtycke om inte byggnadsprojektet i sin helhet utförs på den byggandes egen mark. Samtycke får inte nekas eller villkor ställas utan särskilda skäl, om den sökande därigenom vållas oskäligt men. Om olika meningar uppstår om huruvida fullmäktige har särskilda skäl att förvägra samtycke eller huruvida vägran eller villkor för samtycke vållar en sökande oskäligt men, så avgörs saken av landskapsregeringen på ansökan.

Byggande av elledning som kräver landskapsregeringens tillstånd ska anmälas till den eller de kommuner som berörs, om inte kommunens samtycke fordras. Anmälan ska göras när planeringen inleds.

Av en ansökan om tillstånd ska framgå vem som låter bygga ledningen, ledningens tekniska uppbyggnad, motiv för byggandet, ritning över ledningens planerade sträckning, tidsplan för byggnadsarbetet, utredning om miljöpåverkan och förhållandet till det aktuella områdets markdisposition, tillstånd att dra

ledningen över annans fastighet samt övriga uppgifter som är nödvändiga för behandling av tillståndsansökan.

Landskapsregeringen ska begära av den sökande ett förhandsutlåtande om saken rör en ansökan om byggnadstillstånd för elledning.

6 §. *Avvikelse från 5 § statsrådets förordning om elmarknaden*

Med avvikelse från 5 § 2 mom. statsrådets förordning om elmarknaden (FFS 65/2009) gäller i landskapet att en överföringsavgift som distributionsnätsinnehavaren tar ut för elproduktion vid en enskild anslutning får inte överskrida i genomsnitt 0,50 cent per kilowattimme per år.

7 §. *Avvikelse från 2 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser*

Med avvikelse från 2 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) gäller i landskapet att

1) den balansansvariga ordnar hanteringen av förhandsmeddelanden om fasta leveranser för de parter som omfattas av dess balansansvar samt att Kraftnät Åland Ab ordnar hanteringen av förhandsmeddelanden om fasta leveranser som påverkar balanserna mellan de balansansvariga eller sker via ledningar som överskrider landskapets gränser,

2) en part i en fast leverans är skyldig att meddela sin balansansvariga de uppgifter som behövs om tidpunkten för när den fasta leveransen börjar,

3) en part i en fast leverans är skyldig att på förhand rapportera sina fasta leveranser till sin balansansvariga i form av en partsvis specificerad summauppgift, samt till sin öppna leverantör med en summauppgift,

4) om en part i en fast leverans är en konsument så är den näringsidkare som är andra part i leveransen skyldig att sörja för att också den rapporteringsskyldighet som ankommer på konsumenten uppfylls samt att

5) en balansansvarig är skyldig att till systemansvarig stamnätsinnehavare rapportera en per balansansvarig specificerad summauppgift om de fasta leveranser som ingår i elbalansen och som påverkar elbalanserna mellan de balansansvariga.

8 §. *Avvikelse från 4 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser*

Med avvikelse från 4 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) gäller i landskapet att elleveranser till användare vars förbrukning inte mäts per timme avräknas månadsvis med hjälp av schablonvärden. Som grund för schablonavräkningen används månadens förbrukning. Med månadens förbrukning avses den förbrukning som skett efter det sista mätvärdet vid förra månadens avräkning till och med det sista mätvärdet i månaden. Om det saknas mätvärde för det sista dygnet i månaden används i stället det första mätvärdet i följande månad. Avräkningen skall ske inom tio arbetsdagar efter kalendermånadens utgång.

Med avvikelse från 4 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS

J 26 LL (2022:79) om tillämpning av L om ursprungsgaranti för energi

66/2009) gäller i landskapet att en distributionsnätinnehavare ska beräkna schablonvärden för de elanvändare som bytt leverantör genom att fördela deras sammanlagda förbrukning över månadens timmar i enlighet med nätprofilen. Med nätprofilen avses distributionsnätets nätuttag korrigerat med produktion från produktionskällor över 100 kW minskat med summan av elleveranser till användare vars förbrukning mäts per timme. Den systemansvarige stamnätinnehavaren ska dygnsvis till leverantörerna meddela distributionsnätets nätprofil per timme. Distributionsnätinnehavaren meddelar efter månadens slut till den systemansvarige stamnätinnehavaren summauppgifter per balansansvarig för användare vars förbrukning ska schablonavräknas. Till balansansvariga meddelar nättinnehavaren uppgifter per användare. Uppgifterna lämnas i elektroniskt format enligt överenskommelse.

9 §. Avvikelse från 5 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser

Bestämmelserna i 5 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) om tillämpning av typbelastningskurvor vid balansavräkning är inte tillämpliga i landskapet.

10 §. Avvikelse från 6 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser

Med avvikelse från 6 kap. 4 § statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) gäller i landskapet att mätningen av förbrukad el ska

1) avse överförd el under varje timme för elanvändare med säkringsabonnemang om 80 ampere eller högre som har bytt leverantör samt ska

2) ske på det sätt som nättinnehavaren bestämmer för elanvändare som har säkringsabonnemang för högst 63 ampere samt elanvändare med säkringsabonnemang med 80 ampere eller högre som inte har bytt leverantör.

11 §. Avvikelse från 7 kap. statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser

Med avvikelse från 7 kap. 2 § 2 mom. 3 punkten statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) gäller i landskapet att med dagenergi avses den energi som förbrukas alla veckodagar mellan klockan 7 och 23. Energi som förbrukas annan tid är nattenergi.

12 §. Avvikelse från Energimarknadsverkets föreskrift om skyldigheten för elnätinnehavaren att underrätta Energimarknadsverket om nättjänstvillkoren och -priserna

Med avvikelse från bestämmelserna i Energimarknadsverkets föreskrift om skyldigheten för elnätinnehavaren att underrätta Energimarknadsverket om nättjänstvillkoren och -priserna (dnr 317/001/2007) ska nättinnehavare senast under år 2020 i enlighet med Energimarknadsverkets anvisningar lämna information om gällande försäljningsvillkor och -priser för sina nättjänster samt om grunderna för hur de bestäms. Informationen ska lämnas på det sätt som landskapsregeringen eller annan behörig myndighet anvisar.

13 §. Systemansvarig stamnätinnehavare

Systemansvarig stamnätinnehavare är Kraftnät Åland Ab.

14 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2016.

Bestämmelserna i Handels- och industriministeriets förordning om särredovisning av elaffärsverksamheter (FFS 79/2005) tillämpas avseende särredovisade bokslut över elaffärsverksamheter och delfunktioner inom elnätverksamheten, vilka upprättas över räkenskapsperioder som avser tiden från den 1 januari 2017 och därefter.

Bestämmelserna i Handels- och industriministeriets förordning om operativa krav på åtskiljande av verksamheterna hos en eldistributionsnätinnehavare (FFS 922/2006) tillämpas så att åtgärdsprogram ska upprättas senast under år 2017.

Bestämmelserna i Arbets- och näringsministeriets förordning om informationsutbytet i anslutning till utredningen av elleveranser (FFS 809/2008) tillämpas från och med den 1 januari 2017.

Bestämmelserna i statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (FFS 66/2009) om mätning av elleveranser och avläsning av mätapparaturer tillämpas från och med den 1 januari 2017.

Bestämmelserna i Energimarknadsverkets föreskrift om nyckeltal för elnätverksamheten och deras publicering (dnr 963/002/2011) ska första gången tillämpas för kalenderåret 2020.

Bestämmelserna i Energimyndighetens föreskrift om publicering och anmälan till Energimyndigheten av detaljförsäljares nyckeltal (dnr 1185/002/2013) ska första gången tillämpas för kalenderåret 2020.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

J 26 Landskapslag (2022:79) om tillämpning på Åland av lagen om ursprungsgaranti för energi

1 §. Inledande bestämmelse

Lagen om ursprungsgarantier för energi (FFS 1050/2021), nedan kallad rikslagen, ska tillämpas i landskapet med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändring av rikslagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på energimyndigheten ska i landskapet skötas av Ålands energimyndighet, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

Registerförare för ursprungsgarantier för el som avses i 5 kap. rikslagen är den med stöd av landskapslagen (2015:102) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om elmarknaden systemansvariga stamnätinnehavaren.

Hänvisningar i rikslagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

Ett i riket godkänt bedömningsorgan är behörigt bedömningsorgan i landskapet Åland.

Särskilda bestämmelser om Ålands energimyndighet finns i landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet.

3 §. *Avvikelse från rikslagens tillämpningsområde*

Med avvikelse från bestämmelserna i 1 § rikslagen gäller denna landskapslag inte bestämmelser om spillkyla och spillvärme.

4 §. *Ändringssökande*

Ändring i beslut som fattats med stöd av denna landskapslag kan sökas enligt de bestämmelser som avses i rikslagen, dock så att ändring i beslut som Ålands energimyndighet fattat söks hos Ålands förvaltningsdomstol.

5 §. *Landskapsförordning*

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de avvikelser som landskapsregeringen föreskriver.

6 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 15 december 2022.

Genom ikraftträdande av denna landskapslag upphävs landskapslagen (2006:77) om tillämpning i landskapet av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung.

J 27 Landskapslag (2011:80) om tillämpning i landskapet Åland av bestämmelser om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

1 §. *Inledande bestämmelse*

Med de avvikelser som anges i denna lag ska rikets lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (FFS 1005/2008), nedan kallad ekodesignlagen, tillämpas i landskapet.

Ändringar i ekodesignlagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. *Språkkrav*

Information som enligt författningar som avses i 1 § ges vid marknadsföring av produkter som faller inom denna lags tillämpningsområde ska i landskapet ges på svenska.

3 §. (2015/107) *Förvaltning*

Om inte annat särskilt stadgas i annan landskapslag ska de förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 och 5 §§ ankommer på statens myndigheter i landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet. Polisen ska vid behov ge handräckning vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

I landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet finns särskilda bestämmelser om de förvaltningsuppgifter som avses i 1 mom.

4 §. *Avvikelser från ekodesignlagen*

Hänvisningar i de författningar som avses i 1 och 5 §§ till bestämmelser i rikslagstiftningen ska i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

Med besiktningsorgan avses ett organ som har godkänts såsom besiktningsorgan i riket eller som har godkänts av landskapsregeringen i enlighet med bestämmelserna i ekodesignlagen.

Hänvisningen i 38 § ekodesignlagen till lagen om grunderna för avgifter till staten (FFS 150/1992) ska i landskapet avse landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

5 §. *Förordning*

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av ekodesignlagen ska tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen beslutar.

6 §. *Ändringssökande*

Den som är missnöjd med ett beslut som har fattats med stöd av denna lag i ärenden inom landskapets behörighet får söka ändring i det genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 november 2011.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1998:55) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om anordningars energieffektivitet.

Bestämmelserna i 43 § ekodesignlagen om författningar som förblir i kraft är inte tillämpliga i landskapet.

J 28 Landskapslag (2016:20) om energieffektivitet

1 §. *Lagens tillämpningsområde*

I syfte att trygga en effektiv och sparsam användning av energi ska rikets energieffektivitetslag (FFS 1429/2014) tillämpas i landskapet med de avvikelser och tillägg som anges i denna lag. (2021/66)

Ändringar av rikets energieffektivitetslag ska gälla i landskapet från tidpunkten för dess ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

Med avvikelse från vad som följer av 2 § rikets energieffektivitetslag ska tillämpningsområdet för bestämmelserna i 2a och 2b §§ denna lag inte begränsas till det tillämpningsområde som anges i 2 § rikets lag. (2021/66)

2 §. *Avvikelser från rikslagen*

Vid tillämpningen av energieffektivitetslagen på Åland ska hänvisningen till

1) lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (FFS 1384/2015) i 13 § 3 mom. avse landskapslagen (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer

2) lagen om hyra av bostadslägenheter (FFS 481/1995) i 22 § 3 mom. avse hyreslagen (1999:19) för landskapet Åland

J 28 LL (2016:20) om energieffektivitet

3) lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (FFS 416/2012) i 27 och 28 §§ avse landskapslagen (2012:79) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

4) 117 g § markanvändnings- och bygglagen i 29 d § avse 65 § plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland

5) lagen om energicertifikat för byggnader (FFS 50/2013) i 29 d § avse landskapslagen (2014:31) om energideklaration för byggnader

6) viteslagen (FFS 1113/1990) i 31 § avse landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen. (2021/162)

2 mom. upphävt (2021/162).

Med avvikelse från bestämmelserna i 26 § rikets energieffektivitetslag ska inte en begäran om uppgifter avse annan geografisk fördelning än energidetaljstens verksamhetsområde inom landskapet.

2a §. (2021/66) *Krav att installera laddningsstationer för laddning av elfordon*

Stora företag och sådana upphandlande myndigheter som avses i 3 § landskapslagen (2017:80) om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling, vilka äger byggnader som inte är avsedda för bostäder och som har mer än 20 parkeringsplatser i anslutning till byggnaden ska senast den 1 januari 2025 ha installerat minst en laddningsstation för normal- eller snabbbladdning av elfordon för minst tio procent av parkeringsplatserna. Laddningsstationerna ska uppfylla de tekniska specifikationer som avses i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen.

2b §. (2021/66) *Utrustande av befintliga byggnader med system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning*

Om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart ska byggnader som inte är avsedda för bostäder och vars uppvärmningssystem eller luftkonditionerings-system, separat eller kombinerat med ett ventilations-system har en nominell effekt på över 290 kilowatt senast år 2025 utrustas med ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning.

Ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning ska ha följande funktioner:

a) fortlöpande övervaka, registrera, analysera och göra det möjligt att anpassa energianvändningen,

b) fastställa riktmärken för en byggnads energieffektivitet, upptäcka effektivitetsförluster i byggnadens installationssystem och informera den person som är ansvarig för anläggningarna eller för den tekniska fastighetsförvaltningen om möjligheter till förbättrad energieffektivitet och

c) möjliggöra kommunikation med anslutna installationssystem i byggnaden och med andra anordningar inuti byggnaden, samt vara driftskompatibla med installationssystem i byggnaden som är baserade på olika typer av äganderättsligt skyddad teknik, som omfattar olika produkter och som kommer från olika tillverkare.

3 §. *Behörighet att utföra energibesiktning*

De anses ha behörighet att utföra energibesiktning som har sådan i enlighet med de kompetenskrav som gäller för sådan behörighet i riket eller i Sverige, och som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG.

4 §. *Myndighetsutövning*

Om inte annat särskilt stadgas i annan landskapslag ska de förvaltningsuppgifter som enligt rikets energieffektivitetslag ankommer på statens myndigheter i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Till ansvarig myndighets uppgifter hör att

1) föra ett sådant register som avses i 18 § rikets energieffektivitetslag,

2) begära uppgifter om energiförsäljningen från energidetaljister och bränslegrossister i enlighet med bestämmelserna i 26 § rikets energieffektivitetslag samt att

3) handha sådana frågor om anmälan av kostnadsnyttoanalys som avses i 5 kap. rikets energieffektivitetslag.

Landskapsregeringen ska ålägga den som bryter mot de skyldigheter som föreskrivs i eller med stöd av denna lag att avhjälpa felet eller försummelsen. Beslutet kan förenas med vite enligt bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

5 §. *Landskapsförordning*

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikets energieffektivitetslag ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2023:7) om tillämpning av riksförfattningar om energieffektivitet och LF (2022:34) om tillämpning av statsrådets förordning om förbruknings- och faktureringsuppgifter och fördelning av kostnaderna i fråga om värme, kyla och vatten.

6 §. *Sökande av ändring*

Beslut som har fattats med stöd av denna lag får överklagas i enlighet med vad som gäller för rätt att söka ändring enligt rikets energieffektivitetslag. I 25 § självstyrelselagen finns bestämmelser om besvär över landskapsregeringens beslut.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (2010:87) om tillämpning av lagen om energieffektivitetstjänster hos företag på energimarknaden.

Stora företag ska genomföra en obligatorisk energibesiktning senast den 1 januari 2019.

Den som yrkesmässigt säljer energi till slutförbrukare ska säkerställa att det finns mätare som senast från och med den 1 januari 2018 på ett enkelt sätt ger

slutförbrukarna tillgång till sådan tydlig kompletterande information om sin tidigare förbrukning av fjärrvärme och fjärrkyla som möjliggör egna detaljerade kontroller.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

J 29 Landskapsförordning (2023:7) om tillämpning av riks författningar om energieffektivitet

1 §. Författningar om energieffektivitet

Följande riks författningar om energieffektivitet ska tillämpas i landskapet:

1) Statsrådets förordning om energibesiktningar (FFS 20/2015).

2) Arbets- och näringsministeriets förordning om rapportering om objektsbesiktningar (FFS 41/2015).

Med avvikelse från bestämmelserna om det i statsrådets förordning om energibesiktningar finns sär-

skilda bestämmelser om behörighet att utföra energibesiktning i 3 § landskapslagen (2016:20) om energieffektivitet.

2 §. Ändring i riks författning

Ändringar i ovan nämnda författningar ska tillämpas i landskapet från den dag de träder i kraft i riket.

3 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som en riksmyndighet sköter enligt ovan nämnda författningar ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen i ovan nämnda författningar ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2023.

Stöd till näringslivet

J 30 Näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med näringsstöd avses i denna lag finansiering av företags start och utveckling eller stöd för utveckling av ett företags verksamhetsmiljö i enlighet med en stödordning som landskapsregeringen har beslutat om.

Denna lag tillämpas såväl på sådant näringsstöd till företagsverksamhet i landskapet Åland som helt betalas av landskapets medel som på sådant stöd som delfinansieras med medel ur Europeiska gemenskapens strukturfonder. Näringsstöd ska beviljas med beaktande av Europeiska gemenskapens bestämmelser om statligt stöd till företag.

2 §. Små, medelstora och stora företag

I denna lag avses med små och medelstora företag sådana företag som uppfyller villkoren enligt EG-kommissionens gällande rekommendation om definition av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Stora företag är sådana företag som inte avses i 1 mom.

2 kap. Beslut om och användning av näringsstöd

3 §. Företag som inte kan beviljas näringsstöd

Näringsstöd beviljas inte till

1) företag inom syntetfiber-, varvs- eller kol- och stålindustrin,

2) företag inom fiske- eller vattenbruksnäringen eller företag inom jordbrukets primärproduktion,

3) företag i svårigheter, i den mening som avses i Europeiska gemenskapens riktlinjer för undsättning och omstrukturering, samt

4) företag för exportrelaterad verksamhet till tredje länder eller medlemsstater om stödet är direkt knutet till exporterande volymer, till inrättande och drift av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter i samband med exportverksamhet.

Vid beviljande av näringsstöd ska Europeiska gemenskapens sektorsvisa begränsningar iakttas.

4 §. (2009/32) Sökande

Näringsstöd kan beviljas sökande som har rätt att utöva näring i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring och som har fast driftställe i landskapet Åland.

5 §. Ansökan

Ansökan om näringsstöd ska lämnas till landskapsregeringen innan åtgärder vidtas. Om det är förenligt med gällande stödvillkor kan den sökande vidta åtgärder innan landskapsregeringen fattat beslut med anledning av ansökan.

6 §. Upphävd (2021:80).

7 §. Beslut om och utbetalning av näringsstöd

Landskapsregeringen beslutar om näringsstöd.

Näringsstöd i form av bidrag betalas ut i efterskott efter det att stödtagaren har presenterat en tillräcklig utredning över de utgifter som ligger till grund för stödet och har uppfyllt eventuella villkor i stödbeslutet. Om de verkliga utgifterna är lägre än de beräknade

J 30 Näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland

utgifter som låg till grund för beviljandet av stödet och om det beviljade stödet överstiger den andel av utgifterna som nämns i beslutet, ska stödet sänkas i motsvarande grad.

7a §. (2016/30) Rättelse

En sökande som är missnöjd med ett beslut om stöd kan, inom 21 dagar efter det att sökanden har mottagit beslutet, skriftligen lämna ett rättelseyrkande till landskapsregeringen. Av ett rättelseyrkande ska framgå vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på.

Vid elektronisk delgivning anses, med avvikelser från vad som följer av 7c §, ett beslut ha mottagits den tredje dagen efter den dag det elektroniska meddelandet som innehåller beslutet finns till mottagarens förfogande, om inte en tillförlitlig redogörelse ges om att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt till följd av att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller till följd av en annan liknande omständighet.

Vid delgivning per post genom brev anses beslutet med handlingarna ha mottagits på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare.

7b §. (2016/30) Besvär

Ett besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut med anledning av ett rättelseyrkande får anföras hos Ålands förvaltningsdomstol.

7c §. (2016/30) Annan lagstiftning

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (FFS 13/2003) ska i tillämpliga delar iaktas vid den ärendehantering som genomförs med stöd av denna lag.

8 §. Användning av näringsstöd

Ett näringsstöd får endast användas för det ändamål för vilket det har beviljats enligt landskapsregeringens beslut. Utöver vad som bestäms i denna lag och med stöd av lagen gällande stödordningar ska stödtagaren iaktta de villkor som följer av det enskilda beslutet om näringsstöd.

En stödtagare ska utan dröjsmål meddela landskapsregeringen om förändringar som påverkar uppnåendet av de ändamål för vilka ett näringsstöd har beviljats samt om annan förändring som inverkar på det beviljade näringsstödet användning.

9 §. Förvaring av handlingar

Stödtagaren är skyldig att förvara allt bokföringsmaterial och övrigt material som anknyter till näringsstödet på ett sådant sätt att det är möjligt att övervaka användningen av stödet. Bokföringen och det material som anknyter till den ska förvaras på det sätt som bestäms i bokföringslagen (FFS 1336/1997). Till den del det är frågan om finansiering via EU:s strukturfonder ska bokföringen och det material som anknyter till den förvaras under minst tre år från den tidpunkt då EG-kommissionen har betalat ut slutraten för det aktuella strukturfondsprogrammet.

3 kap. Tillsyn och återkrav**10 §. Inspektion**

Landskapsregeringen har rätt att utföra inspektioner hos stödtagaren för att utreda förutsättningarna för att bevilja och utbetala stöd samt för att se om villkoren för att bevilja och betala stöd har iakttagits. Stödtagaren ska därvid på begäran av den som utför granskningen lämna de upplysningar som är nödvändiga för att granskningen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt samt ska utan rätt till ersättning framlägga alla behövliga handlingar. Med handlingar avses också sådana uppgifter som har framställts eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på motsvarande sätt. En inspektion kan i den omfattning som tillsynsuppdraget kräver gälla byggnader, lokaler, informationssystem och handlingar som är betydelsefulla med hänsyn till den åtgärd som stöds samt användningen av stödet. Inspektion får dock inte utföras i lokaler och utrymmen som till skydd för privatlivet omfattas av hemfrid.

Den som utför granskningen har rätt att omhänderta handlingar och övrigt material som avses ovan, om detta krävs för att syftet med granskningen ska uppnås. Handlingarna och annat material ska utan dröjsmål återlämnas när de inte längre behövs för utförandet av granskningen.

Bestämmelserna om inspektion för de ändamål som avses i 1 mom. avser även inspektörer som för ändamålet är utsedda av en EU-institution samt oavhängiga revisionssamfund som utför inspektioner i enlighet med landskapsregeringens beslut.

11 §. Allmänna bestämmelser om återbetalning av näringsstöd

Bestämmelser om återbetalning av stöd finns i landskapslagen (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Återkrav av stöd som har utbetalats med stöd av denna lag eller med stöd av bestämmelser som utfärdats enligt denna lag får verkställas i den ordning som gäller för indrivning av skatter i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007). Återkrav kan även verkställas genom att vid utbetalning av senare beviljat stöd avdras ett belopp som ska återkrävas.

Om en i 2 mom. avsedd fordran understiger 3 euro ger det ingen anledning till åtgärd. Om en sådan fordran uppgår till 3 euro eller högst till 100 euro per stödtagare och stödansökan kan landskapsregeringen besluta att en utbetalning inte ska återkrävas.

12 §. Särskilda bestämmelser om återbetalning av näringsstöd

Landskapsregeringen ska besluta att ett näringsstöd ska återbetalas helt eller delvis om stödtagaren

1) på någon väsentlig punkt lämnat felaktiga uppgifter i samband med ansökan om eller utbetalning av stöd,

2) låtit bli att lämna uppgifter som i väsentlig grad skulle ha inverkat på utbetalningen av stödet,

3) vägrat lämna uppgifter, handlingar eller annat material som behövs för övervakningen eller vägrat att uppfylla sina skyldigheter eller har

4) använt stödet för något annat ändamål än det har beviljats för.

Landskapsregeringen ska besluta att ett investeringsstöd helt eller delvis ska återbetalas om stödtagaren i enlighet med 2 § är ett stort företag som, inom fem år efter det att investeringen har slutförts och tagits i bruk, utan vägande skäl har inställt eller i väsentlig grad inskränkt den verksamhet som ligger till grund för stödet. Vid investeringsstöd till företag som kan definieras som små och medelstora är motsvarande tidpunkt tre år. Om investeringen avser anläggningar eller utrustning som på grund av snabb teknisk utveckling blir föråldrad under denna tre- eller femårsperiod fördras i stället att den ekonomiska verksamheten blir kvar i regionen under perioden.

13 §. Återbetalning vid skadefall

Om anläggningstillgångar för vilka näringsstöd har beviljats förstörs i samband med skadefall ska landskapsregeringen ålägga stödtagaren att av det försäkringsbelopp som eventuellt erhålls till landskapsregeringen betala en del som motsvarar stödets andel av anläggningstillgångarna vid den tidpunkt då de anskaffades. Betalningsskyldigheten kan gälla högst ett belopp som motsvarar stödet och avse skadefall som har inträffat inom fem år efter att stöd har betalats ut till ett i 2 § avsett stort företag samt inom tre år efter att stöd har betalats ut till små eller medelstora företag.

Befrielse från betalningsskyldigheten kan beviljas om motsvarande nya anläggningstillgångar anskaffas i stället för dem som har förstörts. De villkor som ställs för stödet gäller då för de nya anläggningstillgångarna.

14 §. Ränta vid återbetalning

Landskapsregeringen kan besluta att den som ska återbetala ett stöd ska betala en årlig ränta på stödbeloppet från den dag stödet betalades ut eller från det att anläggningstillgångar har överlåtits. Räntesatsen kan högst uppgå till Finlands Banks grundränta ökad med fyra procentenheter.

På ett stöd som inte har återbetalats senast på förfallodagen ska stödtagaren betala förseningsränta enligt den räntesats som avses i 4 § i räntelagen (FFS 633/1982).

4 kap. Särskilda bestämmelser

15 §. Upphävd (2021:80).

16 §. Subventionsbedrägeri

Bestämmelser om *subventionsbedrägeri* finns i 29 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

17 §. Ikraftträdelsebestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs

1) landskapslagen (1966:14) om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar,

2) landskapslagen (1972:58) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse,

3) landskapslagen (1975:32) om semesterpenning för småföretagare,

4) landskapslagen (1975:45) om investeringslån,

5) landskapslagen (1977:29) om räntestödslån för fiskerinäringen,

6) landskapslagen (1977:44) om sysselsättningspolitiska konjunkturlån till företag,

7) landskapslagen (1978:39) om vissa räntestödslån som beviljas av kreditinrättning,

8) landskapslagen (1991:43) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om räntestöd för finansiering av fartygsleveranser samt

9) näringsstödslagen (1996:35) för landskapet Åland.

De i 2 mom. upphävda bestämmelserna tillämpas på näringsstöd som har beviljats med stöd av dem. Dock tillämpas på sådana näringsstöd denna lags bestämmelser om tillsyn och återbetalning av näringsstöd.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

18 §. Övergångsbestämmelse

Denna lag ska tillämpas på en ansökan om stöd till näringslivet som är registrerad vid landskapsregeringen när denna lag träder i kraft.

J 31 Landskapslag (1976:43) om tillämpning av lagen om exportgaranti i landskapet Åland

Lagen den 14 september 1962 om exportgaranti (FFS 479/1962) samt senare däri gjorda ändringar skall, jämte med stöd därav utfärdade bestämmelser, äga tillämpning i landskapet Åland.

Till ansökan rörande exportgaranti för företag med hemort i landskapet Åland skall [landskapsstyrelsens] utlåtande i saken bifogas. Vad här är stadgat gäller ej företag som utövar sådan näring som avses i [11 § 2 mom.] självstyrelselagen för Åland.

Sker framdeles ändring i de i 1 mom. avsedda författningarna skall ändringarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

L om exportgaranti (FFS 479/1962) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som lagen hade innan den upphävdes den 1 juli 2001 genom L om statliga exportgarantier (FFS 422/2001).

J 32 Förordning (1991:67) om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt lagen om exportgaranti

(FFS 1150/1991)

Förlängd genom ÅFS 1993:10 (FFS 1594/1992)

1 §. Statsgaranticentralen skall sköta de uppgifter enligt lagen om exportgaranti (479/1962) som [enligt 19 § självstyrelselagen för Åland (670/1951)] ankommer på landskapets förvaltning.

J 33 LL (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 september 1991.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 21 juli 1977 angående handhavandet av i lagen om exportgaranti avsedda uppgifter i landskapet Åland (584/1977).

J 33 Landskapslag (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft

1 kap. Allmänt

1 §. Produktionsstöd för el

Landskapsregeringen kan genom ett anbudsförfarande besluta att, för ett stödsystem för produktion av el, godkänna vindkraftverk samt producenter av el från vindkraftverk, i denna lag kallade *elproducenter*, vilka för högst tolv kalenderår under åren 2021-2035 sammanlagt till elnätet levererar högst 130 GWh el årligen. Landskapsregeringen kan för högst tolv år till en elproducent betala ett produktionsstöd för högst 130 GWh levererad el per kalenderår. En elproducent som har godkänts för stödsystemet ska för att vara berättigad till produktionsstöd leverera el från vindkraftverk till elnätet senast 31.12.2024.

2 §. Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag är innebörden av följande begrepp denna:

1) Med *stödsystemet* avses de bestämmelser i denna lag som rör rättigheter och skyldigheter avseende stöd för produktion av el från vindkraft.

2) En *elproducent* är en juridisk person som innehar ett vindkraftverk.

3) Ett *vindkraftverk* är ett kraftverk där el produceras med vindturbiner ur rörelseenergin i en strömmande luftmassa i en eller flera generatorer som är kopplade till samma mätare hos en distributionsnätinnehavare, som avses i landskapslagen (2015:102) om tillämpning av rikslagstiftning om elmarknaden. Ett vindkraftverk ska ha en nominell effekt för produktion av minst 3 MW.

4) En *vindkraftspark* är ett antal geografiskt näraliggande vindkraftverk som tillsammans har minst den nominella effekten 12 MW samt har en gemensam anslutning till elnätet.

5) Med *elnätet* avses ett elnät enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om elmarknaden.

6) Med *marknadspriset på el* avses timpriset för det områdespris som tillämpas på Åland, noterat på den nordiska elmarknaden.

7) Med *ersättningsanbud* avses en elproducents offererade pris per MWh.

8) Med *kalenderår* avses tiden från och med den första januari till och med den sista december.

9) Med *MWh* avses megawattimmar.

10) Med *GWh* avses gigawattimmar.

11) Med *stödperiod* avses den period då produktionsstöd utbetalas.

2 kap. Om anbud och beslut om godkännande för stödsystemet

3 §. Anbudsförfarande

Ett anbudsförfarande ska ske på ett opartiskt och icke diskriminerande sätt. Vid ett anbudsförfarande ska åtminstone framgå senast när anbud ska lämnas, hur anbud ska lämnas samt ges annan information om omständigheter som är väsentliga för anbudsförfarande och lämnandet av anbud.

För att anbuderna ska kunna godkännas ska förutsättningarna i 3-5 §§ i denna lag uppfyllas och något annat hinder enligt denna lag för godkännande ska inte föreligga.

4 §. Om godkännande av elproducenten

Landskapsregeringen godkänner elproducenter för stödsystemet. Förutsättningar för elproducenter att delta i ett anbudsförfarande är att elproducenten är en juridisk person som har näringsrätt och som bedöms ha verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar att bedriva en lönsam elproduktion.

En förutsättning för att i stödsystemet ingående vindkraftverk, efter överlåtelse under stödperioden, fortsatt ska ingå i stödsystemet är att den övertagande elproducenten har godkänts i enlighet med kraven i 1 mom.

En elproducent kan inte godkännas för stödsystemet om

1) elproducenten är ett sådant företag i svårigheter som omfattas av begränsningar som avses i den Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd,

2) landskapsregeringen har grundad anledning att misstänka att det begärda produktionsstödet leder till en situation där den ersättning som en elproducent får i betydlig omfattning överskrider de godtagbara kostnaderna för elproduktion som kan betraktas som skäliga, när sådant avkastningskrav på kapital som allmänt tillämpas på motsvarande projekt inom branschen används som jämförelsegrund eller

3) anbudet är grundat på sådana avtal mellan elproducenter, beslut av sammanslutningar av elproducenter eller samordnade förfaranden av elproducenter vilka har till syfte att på ett betydande sätt hindra, begränsa eller snedvrida anbudsförfarande eller som leder till att anbudsförfarande på ett betydande sätt hindras, begränsas eller snedvrids.

5 §. Om godkännande av vindkraftverk

Landskapsregeringen godkänner vindkraftverk för stödsystemet. Förutsättningar för att delta i ett anbudsförfarande är att de enskilda vindkraftverken ingår i en i 2 § 4 punkten avsedd vindkraftspark och uppfyller följande villkor:

1) Vindkraftverket ska finnas på Åland och planeras bli anslutet till elnätet eller för det ha gjorts en ansökan om anslutning till elnätet.

2) Vindkraftverket ska vara helt nytt och inte innehålla begagnade delar.

3) Stöd får inte tidigare ha beviljats för vindkraftverkets investering eller drift.

4) För vindkraftverket har inte fattats något bindande beslut om anskaffning av anläggningstillgångar eller annars inledande av byggande.

5) För vindkraftverket finns ett beviljat bygglov, som avses i plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland.

6) För vindkraftverket finns behövliga lagakraftvunna miljötillstånd som avses i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

Landskapsregeringen kan under stödperioden godkänna att en i stödsystemet godkänd elproducenters vindkraftverk ersätts med ett nytt vindkraftverk för anslutning till stödsystemet. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare i frågor som rör underhåll och drift av vindkraftverk som ingår i stödsystemet.

6 §. Anbud

I ett anbud ska finnas en beskrivning av elproducentens vindkraftverk och dessas uppfyllande av förutsättningarna för deltagande i anbudsförfarandet som avses i 3 §, för myndighetens prövning behövlig information om elproducenten samt andra omständigheter som har betydelse för ett godkännande i stödsystemet.

Till anbudet ska fogas en beskrivning av hur uppgifter om hur villkoren för produktionsstödet sammanställs som avses i 9 §.

I ett anbud att delta i stödsystemet ska elproducenten förbinda sig att per kalenderår leverera en viss mängd el till elnätet samt ange de vindkraftverk där elen ska produceras. Elproducenten får inte ändra uppgifter om den offererade mängden el och ersättningsanbudet i sitt anbud efter den sista dagen för att lämna anbud.

7 §. Beslut om godkännande av elproducenter och vindkraftverk för stödsystemet

I första hand godtas elproducenter med lägst ersättningsanbud. Ifall flera elproducenter givit likvärdiga ersättningsanbud väljs det ersättningsanbud som bäst uppfyller den totala konkurrensutsatta produktionsvolymen.

I ett beslut om godkännande för stödsystemet ska det finnas uppgifter och bestämmelser om elproducenten, vindkraftverken, den fastställda produktionsvolymen för leverans av el till elnätet och den begärda stödnivån enligt ersättningsanbudet samt uppgifter om den period under vilken vindkraftverken omfattas av stödsystemet och tidpunkten då stödperioden inleds och slutar. Beslutet ska dessutom innehålla uppgifter och bestämmelser om övrig information som är nödvändig med tanke på allmänt eller enskilt intresse och som hänför sig till förutsättningarna för beslutet.

Ett beslut att inte godkänna en elproducenters anbud ska innehålla uppgifter om elproducenten, vindkraftverket samt annan information som rör grunden för beslutet.

3 kap. Elproducentens informationsskyldighet och egenkontroll

8 §. Elproducentens allmänna skyldigheter

En elproducent ska utan dröjsmål informera landskapsregeringen om en varaktig ändring i någon av grunderna för en bestämmelse i beslutet om godkän-

nande samt om ett avbrott i elproduktion vilket är längre än tre månader.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om elproducenternas ansvar för att ge information om väsentliga händelser samt att informera om sådana varaktiga ändringar som avses i 1 mom.

9 §. Elproducentens egenkontroll och rapport

En elproducent ska systematiskt följa, mäta och dokumentera den mängd elenergi som produceras och som berättigar till produktionsstöd. En elproducent ska för varje halvår på det sätt och i den form som landskapsregeringen begär det informera om sin elproduktion.

En elproducent ska bevara de mätuppgifter som avses i 1 mom. och behövliga underlag för dem under minst tio år efter att det sista stödbeloppet har betalats ut.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om elproducenternas ansvar för egenkontroll som avses i 1 mom.

4 kap. Produktionsstödet

10 §. Produktionsstödet belopp

Produktionsstödet belopp grundas på den mängd el som har levererats till elnätet samt på ersättningsanbudet. Om marknadspriset är i intervallet 0-32 euro per MWh ersätts elproducenten i enlighet med ersättningsanbudet, dock högst med 11 euro per MWh. Om marknadspriset är i intervallet 32-43 euro per MWh minskas produktionsstödet belopp linjärt upp till det lämnade ersättningsanbudets belopp enligt formeln $Ps=(32+e)-Mp$. Med de i i formeln använda förkortningar avses med Ps produktionsstöd, e ersättningsanbud och Mp marknadspris. Produktionsstöd utbetalas inte vid marknadspris understigande 0 euro per MWh. Produktionsstödet högsta belopp till en enskild elproducent betalas enligt den produktionsvolym som har fastställts för elproducentens leverans av el till elnätet.

Produktionsstödet beräknas som ett medeltal för marknadspriset på el med ett aritmetiskt medeltal för varje timme under ett halvt kalenderår i enlighet med timpriset för områdespriset som tillämpas på Åland noterat på den nordiska elmarknaden. Med ett halvt kalenderår avses perioderna från och med januari till och med juni månad, samt från och med juli till och med december månad.

11 §. Utbetalning

Produktionsstödet utbetalas efter varje fullbordat halvt kalenderår. Stöd kan betalas för högst 144 kalendermånader och längst till och med år 2035.

En ansökan om utbetalning av ett produktionsstöd ska lämnas till landskapsregeringen senast sex månader efter den enligt 10 § stödberättigande periodens slut.

Till en ansökan om utbetalning av produktionsstöd ska fogas de i 9 § avsedda uppgifterna.

J 33 LL (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft

12 §. Avbrytande av utbetalning

Landskapsregeringen kan besluta att en utbetalning av ett produktionsstöd för el ska avbrytas om

1) förutsättningarna för ett produktionsstöd för el från vindkraftverk inte längre uppfylls eller

2) det finns anledning att anta att en elproducent har lämnat oriktiga eller otillräckliga uppgifter för bestämmande av ett produktionsstöd eller att denne i övrigt på ett väsentligt sätt har försummat eller har överträtt en skyldighet eller en inskränkning enligt denna lag.

Landskapsregeringen ska avbryta en utbetalning av ett produktionsstöd för el om en elproducent inte har följt ett beslut om att återbetala ett produktionsstöd enligt den Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd. På avbrytande av en utbetalning av ett produktionsstöd tillämpas vad som bestäms i landskapslagen (1995:46) om återkrävande av stöd ur landskapets medel.

Landskapsregeringen kan återkalla ett beslut att avbryta en utbetalning om en elproducent har rättat till en brist eller en försummelse.

13 §. Återbetalning av ett produktionsstöd

Landskapsregeringen kan kräva återbetalning av ett utbetalt produktionsstöd i enlighet med bestämmelserna i 10, 12 och 14 §§ näringsstödslagen (2008:110) för landskapet Åland.

Landskapsregeringen kan dessutom besluta att ett redan utbetalt produktionsstöd för el eller en del av stödet ska återbetalas om en elproducent har försatts i likvidation eller i konkurs eller om en domstol har beslutat att en skuldsanering eller ett saneringsförfarande ska inledas för en elproducent eller om dennes egendom har utmätts.

Landskapsregeringen ska utan dröjsmål besluta om återbetalning av ett produktionsstöd för el efter det att landskapsregeringen har konstaterat att en sådan omständighet som avses i 1 mom. har kommit till landskapsregeringens kännedom om det belopp som ska återbetalas uppgår till mer än 10 euro. Ett krav på återbetalning av ett produktionsstöd för el eller på en ränta eller en dröjsmålsränta på ett produktionsstöd får inte inledas om tio år har gått efter det att det sista stödbeloppet har betalats ut.

5 kap. Särskilda bestämmelser**13a §. (2020/29) Inspektion och information**

Landskapsregeringen har rätt att av en elproducent och en systemansvarig stamnätsinnehavare som avses i landskapslagen om tillämpning av rikslagstiftning om elmarknaden, få den information och utföra de inspektioner som krävs för tillsynen enligt denna lag och enligt den Europeiska unionens gällande bestämmelser om stöd vilka är förenliga med den inre marknaden. En inspektion får dock inte utföras i lokaler och utrymmen som till skydd för privatlivet omfattas av hemfrid.

14 §. Rättelse av förseelse eller försummelse

Landskapsregeringen kan

1) förelägga den som bryter mot denna lag eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, att fullgöra sin skyldighet eller

2) förbjuda den som bryter mot denna lag, eller mot en bestämmelse som har utfärdats med stöd av den, att fortsätta tillämpa eller upprepa ett förfarande som strider mot regelverket.

Landskapsregeringen kan förena ett föreläggande eller förbud enligt 1 mom. med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande på det sätt som föreskrivs i enlighet med landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av vitelagen.

15 §. Brott mot tystnadsplikt

Den som utan lov röjer vad han eller hon vid handläggningen av ett ärende enligt denna lag har fått veta om ett företags, en branschorganisations eller en enskilds ekonomiska ställning eller en affärs- eller yrkeshemlighet ska dömas till böter för brott mot tystnadsplikt, om inte ett strängare straff för gärningen föreskrivs i en annan lag.

En allmän åklagare får inte väcka åtal för ett brott som avses i 1 mom. om inte en målsägande har anmält brottet till åtal.

Trots bestämmelserna om tystnadsplikt har landskapsregeringen rätt att lämna ut information som landskapsregeringen har fått vid fullgörandet av sina uppgifter enligt denna lag till

1) åklagare och polis för att ett brott ska kunna hindras och utredas samt

2) en behörig institution eller annat organ inom den Europeiska unionen, om detta krävs enligt den Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan förpliktelse som har samband med medlemskapet i den Europeiska unionen.

15a §. (2020/29) Brott mot bestämmelserna om produktionsstöd

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot informationsskyldigheten enligt 13a § eller rapporteringsskyldigheten enligt 9 § kan dömas till böter för brott mot bestämmelserna om produktionsstöd.

16 §. Verkställighet av beslut

Ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av 12, 13 och 14 §§ får verkställas även om det har överklagats om inte domstolen bestämmer något annat.

17 §. Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i [9 kap. 1 § polislagen (2013:87) för landskapet Åland].

18 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 november 2019.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (2013:31) om produktionsstöd för el. Den upphävda lagen ska dock fortsatt tillämpas på de produktionsstödet som beviljats med stöd av lagen.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2020/29):

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2020.

J 34 Landskapslag (2016:31) om återkrävande av stöd ur landskapets medel

1 §. Återkrav

Om kommissionen har konstaterat att ett stöd ur landskapets medel strider mot artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller mot bestämmelser i kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin, kan stödet i enlighet med kommissionens beslut helt eller delvis återkrävas hos mottagaren.

2 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2016.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1995:46) om återkrävande av stöd ur landskapets medel.

